

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 31-33 • Perjantaina 4. elokuuta 2006

57. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Kurkijokelaisten 60. pitäjäjuhlalle osallistuneille yleisölle, ohjelman suorittajille, Loimaan kaupungille ja seurakunnalle, Karjalan Liitolle, Kurkijoki-Seuralle, arpajaispalkintoja lahjoittaneille sekä kaikille talkoissa mukana olleille esitämme

Lämpimät Kiitokset juhlamme onnistumisesta.

Kurkijoki-Säätiö

*Suomen maatalousmuseo Saran
museonjohtaja Juha Kuisman juhlapuhe 30.7.2006:*

Kurkijoki maatalouspitäjänä

Täsmälleen 101 vuotta sitten, heinäkuun lopulla 1895, pitivät Suomen maanviljelysvirkamiehet kokouksen Kurkijoen opistolla lausuen kirjallisesti yhteisen mielipiteensä siitä, miten korkein maatalousopetus tulisi maassamme järjestää. Kannanotto tai pikemminkin vastalause kohdistui Helsingin Polyteknikon – myöhemmän Teknillisen Korkeakoulun – opettajakunnan suunnitelmaan maatalousopetuksen yhdistämisestä osaksi teknistä opetusta. Toimeksianto tähän suunnitelmaan oli saatu kahta vuotta aiemmin Maanviljelyshallitukselta.

Käytännössä koko silloinen maanviljelystoimiala ja -hallinto vastusti korkeimman maatalousopetuksen alistamista silloisen Teollisuushallituksen alle, yhdeksi teknisen korkeakoulun osastoksi. Asia oli pahasti solmussa. Kurkijoella annetun kannanoton jälkeen senaatti otti asian suoraan käsiinsä ja asetti keskuudestaan valiokunnan valmistelemaan asiaa. Mutta ennen kuin asiaa edes ehdittiin ottaa uudelleen esille, puuttui silloinen ministeri-
valtiosihteeri W. von Daehn siihen kirjeellään senaatille, esittäen korkeimman maatalousopetuksen sijoittamista maataloustiedekuntana osaksi Helsingin Yliopistoa. Näin maan korkeimman virkamiehen rohkaisemana asia sitten valmistettiin, ja vuonna 1906 yliopistossa aloitti toimintansa maanviljelystaloudenlinen osasto, jossa oli neljä professoria ja seitsemän apulaista.

Miksi tässä tapahtumakulussa keskeinen kokous pidettiin juuri Kurkijoella? Ilmeisesti siksi, että Kurki-

joki oli Mustialan jälkeen toiseksi tärkein maatalousopetuksen keskus. Ja Mustialan maatalousopisto oli tässä korkeimman maatalousopetuksen asiassa jäävi, koska se oli menettämässä asemansa maatalousopetuksen ykköspaikkakuntana. Yleisesti haluttiin, että korkein opetus olisi tieteellistä ja sijoittuisi pääkaupunkiin.

Ulkopuolinen saa hetken perehtyä Kurkijoen maatalousoppilaitoksiin, ennen kuin selviää, että Elisenvaarassa oli maanviljelyskoulu ja tietopuolinen karjanhoitokoulu ja Lopotissa maamiesopisto ja tietopuolis-käytännöllinen karjanhoitokoulu. Opiston lisäksi Kurkijoella oli muutakin maatalousopetusta. Pitäjässä toimi Kurkijoen osuusmeijerin yksivuotinen meijerikoulu. Valtion koulutilalla toimi myös hevoshoitokoulu. Tässä samassa ryppäessä, nykyään sanottaisiin kai osaamiskeskuksessa toimi myös karjanjalostuskeskus.

Kurkijoen entisellä lahjoitusmaatilalle oli perustettu 3-vuotinen maanviljelyskoulu jo 1874 ja nimenomaisesti Viipurin läänin oloja silmälläpitäen. Tämä koulu oli aluksi ”väestön alhaisen sivistyskannan vuoksi” kolmivuotinen, jolloin ensimmäinen opintovuosi käytettiin lukemisen, laskennon jne. opiskeluun. Elisenvaaraan perustettu 2-vuotinen maanviljelyskoulu jatkoi samalla linjalla vuodesta 1897. Tämä, kuten muutkin senaikaiset maanviljelyskoulut, oli maatalousyksikkönä niin suuri, että koulu tuotti käytännössä työnjohtajia suurviljelyksille.

Kansan kannaksella ja

Museonjohtaja Juha Kuisman puhetta kuunteli jokainen pitäjäjuhlalle saapunut hiiren hiljaa, mikä on saavutus semminkin, kun puhe kesti lähes puoli tuntia. Asia ja esitys olivat todella hyvät.

voittopuolisesti muuallakin Suomessa oli pienviljelijöitä, joita varten tarvittiin oma maatalouden koulutusmuoto. Sellainen oli pitäjän toisessa keskuksessa Lopotissa vuonna 1910 toimintansa aloittanut ns. maamiesopisto. Esikuva näihin pienviljelijöille tarkoitettuihin opistoihin oli saatu Norjasta.

Jos vertailemme Mustialan ja Kurkijoen opetusohjelmaa ja opettajakuntaa,

olivat ne jo tässä vaiheessa 1910 samanlaiset. Yhteistä oli myös vaatimus kahden vuoden harjoittelujaksosta maataloudessa. Erona oli, että Kurkijoen maamiesopistoon hakevan tuli olla joko keskikoulun tai kansanopiston suorittanut. Pelkästään maamieskoulun käynyt ei siis enää päässyt Kurkijoen maamiesopistoon. – Näin nopeasti oli siis väestön sivistyskanta noussut!

Sivuillamme TÄNÄÄN mm.

Puheita ja tervehdyksiä 4-5
Nuoren puheenvuoro 6
60-vuotishistoriikki julki 7
Kotiseuduillamme 8-9
Muistojen Iltamat 10
Päiväjuhlatapahtumat 11

Toimitus on kiinni 7.-20.8. loman vuoksi.

Seuraavat Kurkijokelaiset ilmestyvät
25.8., 8.9., 22.9., 6.10., 20.10.

59. Hiitola-juhlat Porissa 5.-6.8.2006

Edistyksellistä maataloutta

Kaikki nämä oppilaitokset säteilivät ympärilleen kehitysimpulsseja. Tämä tarkoitti, (1) että pitäjässä asui maatalouden osaajia, (2) opettajat pitivät lähiympäristössä kursseja ja luentoja, (3) pitäjän oman nuorison oli helppo hankkia läheltä alan opetusta ja (4) valistuneet nuoret miehet ja naiset tutustuivat toisiinsa ja avioliittojen kautta syntyi valistuneita perheitä ja sukua, eniten tietysti Kurkijoen seudulle. Tämä elämänpääpiiri tuotti Suomelle yhden presidentinkin, nimittäin Lauri Kristian Relanderin. Relander oli väitellyt tohtoriksi maataloustieteissä.

Kolmessa sukupolvessa maatalous oli päässyt pitkälle. On kerrottu, että kun kurkijokelaiset aluksi sijoitettiin tilapäisesti Keski-Suomeen, kommentoivat näiden seutujen viljelijät, että nämä evakot olivat sata vuotta heitä edellä! Valokuvista näkee, että 1930-luvun Kurkijoella osa rakennuksista oli punamullalla maalattuja, mikä kertoo paljon. Pitäjässä oli kolme meijeriä, osuustoiminta oli kehittynyt, ja tuotteet saatiin rautateitse markkinoille. Kurkijoki on siis ollut Suomessa aivan eturivin maatalouspitäjä.

Maataloudelle oli pitäjässä fyysiset edellytykset. 10 000 hengen pitäjässä oli sotien alkaessa yli 12 000

hehtaaria viljeltyä peltoa, mikä tilastollisesti keskimäärin tarkoitti, että esimerkiksi kuusihehtaarisella perheellä oli viljeltyä peltoa 7,2 ha. Maaperä oli savea tai savensekaista hiekkaa. Lehmuksen yleisyys todistaa tietynlaisesta lehtomaisuudesta. Kallioita oli runsaasti, mikä oli hyvä seikka rakennusten perustamisen kannalta. Parhaissa kylissä oli 25-30 % pinta-alasta pelloksi raivattuna, mikä tarkoittaa, että pelloinraivaus oli ehtinyt jo hyvinkin pitkälle. Tämä johtui karjalaisesta perimystavasta, jossa ei ollut pääperillistä, vaan kaikki perilliset saivat jonkin verran maata.

Ilmeisesti seudun ilmastokin oli viljelylle suotuisa, koska edes 1860-luvun nälkävuosina Kurkijoki ei pahasti kärsinyt, vaan pystyi toimittamaan tuotteita muualle.

Maatalouden varhempaa kehitystä olivat hidastaneet alituiset sodat sekä lahjoitusmaajärjestelmä. Erikseen pitää todeta, että tässä kerrottu Kurkijoen maatalouden varsinainen kehitys käynnistyi 1871, jolloin valtio osti Kurkijoen hovin ja teki siihen asti lampuoteina olevista viljelijöistä itsenäisiä talonpoikia. Tämä maareformi kuten edellä kerrottu maanviljelysopeuskun oli tietoista suomalaisuuspolitiikkaa.

Kurkijoen pitäjän synty perustui ilmeisesti hyvään

JATKU SIIVULLA 10

4.8.2006

Hymyjä ja puheensorinaa

Kurkijokelaisten tämänvuotiset pitäjäjuhlrat ovat takana päin hiitolaisten järjestellessä kuumeisesti omiaan. Heinä-elokuun vaihde on perinteisesti ollut meidän entisten naapurikuntalaisten kesäjuhla-aikaa.

Hymyt ovat herkässä, kun tavataan tuttuja pitkästä aikaa. Puheensorina ylittää kaiken muun. Mikäs sen mukavampaa? Kaiken tuon vuoksi vuosi toisensa jälkeen jaksetaan lähteä ”omille” juhlille. Joka vuosi pitäjäjuhlja järjestävät melkein kaikki menetetyn Karjalan pitäjäjärjestöt. Myös Karjalan Liiton järjestämät valtakunnalliset karjalaiset kesäjuhlat jaksavat innostaa väen liikkeelle. On selvää, että juhlia tarvitaan.

Vaikka kurkijokelaisten juhlat olivat jo kuudenkymmenenennet, ei loppua näy. On kuitenkin hyvä kysyä, onko tarpeellista, että juhlakonsepti on aivan sama vuodesta toiseen. Muutoksia varmaankin jonkun verran voidaan tehdä – niin kuin vuosikymmenien aikana on tehtykin – mutta varovaisesti.

Hiitola-säätiö ja Hiitolan Pitäjäseura ry järjestävät yhdessä pitäjäjuhlansa Porissa. Säätiö järjestää jo lauantaina päivällä esitelmätilaisuuden, johon tulee arkeologisen tutkimuksesta Hiitolan seudulla puhumaan Helsingin yliopiston arkeologisen osaston johtaja fil.tri Petri Halinen. Yleisö saa esitelmän jälkeen esittää tohtorille kysymyksiä. Tämän tyyppiset tilaisuudet ovat kiinnostaneet hiitolaisia. Halisen esitelmän ja kahvituksen jälkeen artesaani Salla-Maija Lankinen esittelee Kape solki – tutkielman. Se pitää sisällään karjalaisen kupurasoljen historiaa ja tietoja sen valmistuksesta suvun perintökoruksi.

Pitäjäjuhlien jälkeen Kurkijokelainen hiljenee pari viikoksi. Puhelimeen ei vastailla eikä ovia availa. Mutta kahden viikon tauon jälkeen lomalta palaava toimittaja on toivottavasti entistä ehommassa vedossa. Silti kaipaamme kipeästi lukijoiden apua juttujen, kuvien ja ideoiden muodossa. Lehtemme on pysynyt pystyssä vain ja ainoastaan aktiivisten kirjoittajien johdosta.

Raija Hjelm

”Taas kaikki män eikä piisantkaan, mut elämänhalu se säilyy vaan. Se on voima, mi meitä on auttanut, vaikka missä on polkumme kulkenut.”

Johannes Ryösa, 1945
Ent. koti Hiitolan Kuoksjärvi

Hartaus sunnuntaiksi 6.8.
9. sunnuntai helluntaista

**Itselle tosi,
Jumalalle tosi**

”Mitähän ihmiset tästä ajattelevat?” miettii jokainen meistä ainakin joskus. Yhdelle toisten ihmisten mielipiteet ovat tärkeitä isojen elämänratkaisujen tai valintojen edessä. Toinen taas käy lähes jatkuvasti mielessään hiljaista keskustelua muiden ajatusten ja sanomien kanssa. Todella tiedetyt tai oletetut muiden mielipiteet voivat vaikuttaa olemiseen ja elämiseen pienimpiä yksityiskohtia myöten.

Halu kuulua joukkoon ja miellyttää saa meidät usein orientoitumaan toisten ajatusten ja mielipiteiden mukaan. Ihminen voi olla vaikka kuinka miellyttävä, mutta ei välttämättä totuudellinen. Pahimmillaan hän ei uskalla elää sellaista elämää kuin haluaisi, vaan peittää itseään.

Totuudellisuus on sitä, että elää rehellisesti. On uskollinen omille ajatuksilleen, tunteilleen ja tarpeilleen silloinkin, kun se ei kaikkia miellytä.

Totuudellisuus tai sen puute ei aina näy ulospäin. Tästä puhuu Jeesuksen vertaus kahdesta talosta, joista toinen oli rakennettu kalliolle ja toinen hiekalle. Päällisin puolin taloissa tai niiden perustuksissa ei ollut eroa. Vasta tulvavesi ja myrskytuuli osoittivat niiden kestävyys.

Ratkaisevaa oli se, mihin ne oli perustettu. Kalliolla oleva talo säilyi, mutta hiekalle rakennettu sortui maan tasalle saakka.

Ihmiselämä on kuin talon rakentamista. Jos pohja ei kestä, ei hienollakaan rakennuksella ole paljon tekoa. Siitä, mihin elämänsä perustaa, riippuu kaikki. Totuus perustasta koetellaan etenkin silloin, kun kaikki ei menekään niin kuin piti, vastoinkäymisissä ja epäonnistumisissa.

Jeesus sanoo olevansa tie, totuus ja elämä. Hänen varassaan on mahdollista löytää elämään suunnannäyttäjän, pohjan antaja ja vapauttaja. Hän on viemässä sinne, mikä tuntuu syvällä hyvältä ja omalta. Siksi se ei aiheuta vertailunhalua, väärälaista riippuvuutta toisten mielipiteistä, eikä velvollisuudenpainetta. Tällaisen perustan varassa voi elää totuudellista elämää, oman itsensä näköistä ja Jumalan tahtomaa ja tarkoittamaa elämää. Itselle tosi on myös Jumalalle tosi.

”Pyhä Jumala.

Ohjaa meitä rakentamaan elämämme sanasi kalliolle,

niin että kestämmme rankkasateet ja myrskytuulet,

koettelemukset, tappiot ja oman heikkoutemme.

Kiitos siitä, että tänäänkin tämä kallio on luja.

Sinä olet jakanut meille voimaa voimastasi ja iloa ilostasi.

Kun otat meiltä päivän pois ja annat yön,

kun kerran otat pois koko elämän,

anna meille kirkkauden toivo,

anna täysi päivä.

Tätä pyydämme Jeesuksen nimessä.”

(Päivän rukoushetkien iltarukous Kirkkokäsikirjasta)

Tiina Reinikainen

Kirjoittaja on Joensuun seurakuntayhtymän oppilaitospappi.

Jo 60 vuotta sitten kokoonnuttiin Kanta- Loimaan kirkkoon

Messu sunnuntaina 30.7. alkoi Raimo Meron laulamalla Mika Piiparisen koskettavalla laululla Oi katso, mikä aamu. Ja kuten liturgina toiminut Loimaan seurakunnan kappalainen Marita Koivunen sanoi, olimme heränneet tuohon lauluun hyvin sopivaan auringonpaisteiseen aamuun. Ensimmäiset kurkijokelaisten pitäjäjuhlrat 27.7.1947 alkoivat Kanta-Loimaan kirkossa pidetyllä jumalanpalveluksella.

Vanhan Testamentin lukukappaleen 2. Mooseksen kirjasta 34:29-35 luki Kurkijoki-Säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja Pertti Hartikka. Vastausmusiikkina Raimo Mero lauloi Kari Tikan Anokaa, niin teille annetaan. Uuden testamentin tekstin toisesta Paavalin kirjeestä korinttolaisille

Pitäjäjuhlien messuun saapunut kirkkokansa sai nauttia kauniista tenorilaulusta, sillä Raimo Mero vastasi kanttori Hanna Knuutilan kanssa messun musiikkianista.

3:7-18 luki Kurkijoki-Seuran puheenjohtaja Riitta Sainio.

Messussa saarnasi Loimaan seurakunnan kirkkoherra, rovasti Matti Taatila. Ehtoollisella ja teksteissä avustivat Aira Pullinen ja Tellervo Niemensuo. Myös entisen Kurkijoen seurakunnan ehtoolliskalusto, joka on luovutettu Loimaan seurakunnan käyttöön, oli mukana ehtoollisella. Ehtoollisen aikana Raimo Mero lauloi Ceasar Franckin laulun Panis Angelicus. Kerätty kolehti luovutetaan Kurkijoki-Säätiölle hengellisen työn opistalon tukemiseen.

Juhlamessu päättyi kanttori Hanna Knuutilan soittamaan Narvan marssiin, mikä saatteli Karjalaan jääneiden vainajien muistomerille ja Sankaripatsaalle lähteneet kukkatervehdysten viejät. Everstiluutnantti Timo Rouhiainen johdatti sinivalkoisia kukkia kantaneet Pertti Hartikan ja Riitta Sainion (o.s. Suveri) sekä punavalkoisia

JATKU SIVULLA 12

Merkkipäivät

Aslak Sarre 70 v.

Aslak Sarre juhli 26.7. täyttynyttä vuosikymmentään kesäpaikassaan Loimaalla. Kurkijoki-Säätiön edustajat kävivät häntä pikaisesti onnittelemassa lauantai-iltapäivänä 29.7. Onnea vielä kerran!

Sanan Voimaa

4.8. Me kaikki, jotka kasvat peittämättöminä katselemme Herran kirkkautta kuin kuvastimesta, muutumme saman kirkkauden kaltaisiksi, kirkkaudesta kirkkauteen. 2. Kor. 3:18

*5.8. Te, jotka rakastatte Her-
raa, vihatkaa pahaa! Her-
ra on omiensa turva, hän
pelastaa heidät pahojen
käsistä. Päivä koittaa
vanhurskaille, ilo niille,
joiden sydän on puhdas.
Ps. 97:10–11*

*6.8. Jokainen, joka kuulee
näitä sanani ja tekee nii-
den mukaan, on kuin jär-
kevä mies, joka rakensi
talonsa kalliolle. Matt. 7:24*

*7.8. Jokainen, joka kuulee
näitä sanani mutta ei tee
niiden mukaan, on kuin
tyhmä mies, joka rakensi
talonsa hiekalle. Alkoi
sataa, tulvavesi virtasi, ja
myrskytuuli pieksi taloa, ja
se sortui, maan tasalle
saakka. Matt. 7:26–27*

*8.8. Näin sanoo Herra Seba-
ot, Israelin Jumala: ”Hy-
lätäkää väärit tienne ja
tehköä hyvää! Silloin minä
annan teidän asua tässä
paikassa.” Jer. 7:3*

*9.8. ”Kääntykää vihdoin
oikealle tielle ja tehkää
hyvää, kohdelkaa aina
oikeudenmukaisesti toisi-
anne. Älkää sortako vieras-
heimoisia, älkää orpoja
älkääkää leskiä.” Jer. 7:5-6*

*10.8. Tavoitelkaa rauhaa
kaikkien kanssa ja pyrki-
kää pyhitykseen, sillä il-
man sitä ei kukaan ole
näkevä Herraa. Hepr. 12:14*

*11.8. Pitäkää huoli siitä, ettei
yksikään hukkaa Jumalan
armoa eikä mikään katke-
ruuden verso pääse kasy-
maan ja tuottamaan turmi-
ota, sillä yksikin sellainen
saastuttaa monet. Hepr. 12:15*

*12.8. Herra, sinä ilahdutat
minua teoillasi, minä rie-
muitsen sinun kättesi töis-
tä. Kuinka suuret ovatkaan
sinun tekosi, Herra, kuinka
syvät sinun ajatuksesi! Ps. 92:5-6*

*13.8. Kuka on uskollinen ja
viisas taloudenhoitaja,
sellainen jonka isäntä aset-
taa huolehtimaan palvelus-
väestään ja jakamaan vilja-
annokset ajallaan? Luuk. 12:42*

*14.8. Jos palvelija tietää, mitä
hänen isäntänsä tahtoo,
mutta ei varaudu siihen
eikä toimi hänen tahtonsa
mukaan, hän saa monta
raipaniskua. Luuk. 12:47*

15.8. Älä kiellä apuasi, jos

*toinen on avun tarpeessa ja
sinä pystyt tekemään hä-
nelle hyvää. Älä sano lä-
himmäiseslesi: ”Mene nyt
ja tule toiste, huomenna
minä annan!” Sananl. 3:27–28*

*16.8. Älä kadehdi väkivallan-
tekijää, älä mieli niille
teille, joita hän kulkee.
Väärämielistä Herra kam-
moksuu, mutta oikeamieli-
sen hän ottaa suojaansa.
Sananl. 3:31–32*

*17.8. Astukaamme sen täh-
den Jumalan eteen vilpittä-
min sydämin ja varmoina
uskossamme, sydän vih-
mottuna puhtaaksi pahasta
omastatunnosta ja ruumis
puhtaalla vedellä pestynä.
Hepr. 10:22*

*18.8. Me emme saa lyöä
laimin seurakuntamme
yhteisiä kokouksia, niin
kuin muutamilla on tapa-
na, vaan meidän tulee
rohkaista toisiamme, sitä
enemmän mitä lähempänä
näette Herran päivän ole-
van. Hepr. 10:25*

*19.8. Kun sinun sanasi avau-
tuu, se valaisee, tyhmäkin
saa siitä ymmärrystä. Minä
huohotan suu auki, minä
janoan sinun käskyjäsi. Ps. 119:130–131*

*20.8. Voi sinua, Korasin! Voi
sinua, Betsaida! Jos teidän
kaduillanne tehdyt voima-
teot olisi tehty Tyroksessa
tai Sidonissa, niiden asuk-
kaat olisivat jo aikoja sitten
verhoutuneet säkkiin ja
tuhkaan ja kääntyneet.
Matt. 11:21*

*21.8. Jos sinun kaduillasi
tehdyt voimateot olisi tehty
Sodomassa, se olisi pystys-
sä vielä tänäkin päivänä.
Minä sanon: Sodoman
maa pääsee tuomiopäivänä
vähemmällä kuin sinä.
Matt. 11:23–24*

*22.8. Miehet lähtivät kulke-
maan Sodomaan päin,
mutta Herra jäi vielä pu-
humaan Abrahamin kans-
sa. Abraham astui lähem-
mäksi ja kysyi: »Aiotko
sinä tuhota vanhurskaan
yhdessä jumalattoman
kanssa? 1. Moos. 18:22–23*

*23.8. Kirjoituksissa siis sano-
taan: - Jos te tänä päivänä
kuulette hänen
äänensä, älkää paaduttako
sydäntänne niin kuin sil-
loin, kun nousitte kapi-
naan. Hepr. 3:15*

*24.8. Keille hän vannoi, ettei-
vät he pääse hänen lepo-
paikkaansa? Niille, jotka
eivät totelleet. Huomaam-
me näin, että perillepääsyn
esti epäusko. Hepr. 3:18–19*

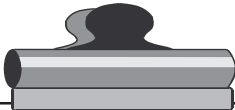
Muistettavaa

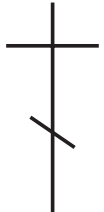
Loimaan Seudun Karjalaseuran retki Ypäjän kesäteatteriin tänään 4.8. Linja-auto lähtee Loimaan to-riita klo 19.45.

Hiitolan Pitäjäjuhlat Porissa 5.-6.8. La 5.8.klo 13 Kauppaoppilaitos, Luvianpuistok. 1. Arkeologinen esitys. La 5.8. klo 19 lltamat ”Ovat juuremme Karjalas-sa” Ulvilan nuorisoseurantalo, Väl-mäntie, Friitala (kakkostie, caravan myynnin vieressä). Su 6.8. klo 10 Keski-Porin kirkossa Messu, jonka jälkeen kunnianosoitus muistomer-keillä. Su 6.8. Pääjuhla Kauppaop-pilaitos, Luvianpuistok. 1. Ohj. mm. ”Evakkoreki” Erkki Liikanen. Lä-hempiä tietoja pe 21.7. lehdessä. Tervetuloa. Hiitola-säätiö ja Hiitolan Pitäjäseura ry.

Kurkijokelaisen toimisto on kiin-ni 7.-20.8. Toimittaja lomailee.

Eisenvaaran mko kokoontuu ke 9.8. klo 17.30 Soililla, Petäjämäen-tie 22. Yhteislähtö Kalevalankadul-ta klo 17.15. **Huom. aika.**

	
NIMIPÄIVÄT	
pe 4.8. Veera	
la 5.8. Salme, Sanelma	
su 6.8. Toimi, Keimo	
ma 7.8. Lahja	
ti 8.8. Sylvi, Sylvia, Silva	
ke 9.8. Erja, Eira	
to 10.8. Lauri, Lasse, Lassi	
pe 11.8. Sanna, Sanni, Susanna, Susanne	
la 12.8. Klaara	
su 13.8. Jesse	
ma 14.8. Onerva, Kanerva	
ti 15.8. Marjatta, Marja, Jaana, Marianna, Marianne, Mari-ta, Maritta, Mar-jaana, Marjo, Marjukka, Marjut	
ke 16.8. Aulis	
to 17.8. Verner	
pe 18.8. Leevi	
la 19.8. Mauno, Maunu	
su 20.8. Sami, Samuli, Samu, Samuel	
ma 21.8. Soini, Veini	
ti 22.8. Iivari, Iivo	
ke 23.8. Signe, Varma	
to 24.8. Perttu	

	
Rakkaamme	
Siiri Kaarina SILTANEN	
o.s. Huotilainen	
* 16.5.1934 Kurkijoella	
† 11.7.2006 Karjaalla	
<i>Kuljit rinnallani matkan liian lyhyen, mutta muisto Sinusta säilyy ikuinen.</i>	
Eero	
<i>Sydämesi lämmin ei syki enää. Muistosi kaunis iäti elää.</i>	
sisaret perheineen velivainajan perhe	
muut sukulaiset ja ystävät	
Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta.	

Hiitolan Pitäjäseuran järj. **rannalta ongintakilpailut** la 12.8. Kilpailu-aika klo 10-14, paikkana Revaske-rin silta, Pohjoinen satamatie nro 272. Pori Reposaari tieltä oik. Ahlai-siin päin n. 3 km. Tuu mukkaa. Li-sät. Ville 0400-192 801.

Kalakurjet. Kaksipäiväiset onkikil-pailut Veljesrannassa la-su 19.-20.8. Kokoontuminen la 19.8. klo 15. Onginta tapahtuu veneistä, omia veneitä mukaan. Kalakurjet tarjoaa kahvit ja keiton, muuten omat eväät. Yöpymismahdollisuus omin varustein. Puh. 040-770 9853.

Hiitolan Pitäjäseuran järj. **kesäret-ki** su 27.8. Vietetään ”Käypäpäivä Parkanon Käenkoskella”. Lähtö Po-rista la-aamuna klo 10.30. Myös matkalta mukaan sopimuksen mu-kaan. Retki sisältää bussimatkan, ruuan, risteilyn Vesipääsky-aluksel-la, päiväkahvit, metsämuseokäyn-nin, hanurimusiikkia, pientä ohjel-maa, arvontaa. Lisätietoja ja ilm. Raija puh. 040-538 7401. Auto täyt-tyy ilmoittautumisjärjestyksessä.

Kurkijokelaisten ja heidän ystävien-sä **sauna- ja tarinailta** karjalaisten kesäkodilla Jollaksessa ke 30.8. al-kaen klo 17. Tarkemmin seuraavas-sa eli 25.8. ilmestyvässä lehdessä.

Kuulutus

Lukan sukututkimuksen tekemisestä on jo vierähtänyt aika paljon aikaa, ja oli-si tietojen päivittämisen aika. Olisin kiinnostunut sukuun liittyvistä lisätie-doista, jotka ovat tulleet vuoden 2000 jälkeen. Joi-tain tietoja olen saanutkin, mutta varmaankin on syn-tymä-, vihkimä- ja kuolin-tietoja, jotka vielä puuttu-vat. Ne olisi kiva saada.

Sukututkimuksen alku-tiedot ovat netissä osoit-teessa http://members.surfeu.fi/merjamatomaki/lukkaetu.htm . Sieltä löytyy sekä Kurkijoen että Hiito-lan Lukan sukua. Itse kuu-lun Hiitolan sukuun. Ota yhteyttä.

Merja Matomäki
Eskolantie 8 B
29250 NAKKILA
e-mail: merja.matomaki@dnainternet.net
puh. 0400-596 451

Synnyinseutuni

- Synnyinseutua kerran minä kuljin, tuota aikaa nyt muistelen... Samosin siintävät rannat siellä, siellä toiveita rakensin.

Sinitaivas ylleni kaartui, kotiseutu ja viljava maa. Pyhä rauha niin tyyni ja lämmin, ei koskaan unhoa saa...

- Käy katseeni kauvaksi tuonne, missä yltyvi taivas ja maa. Sinun hiljaisen kuiskeesi kuulen, missä matkani kulkeekaan.

Tämä uurastus kaukainen täällä, kerran toiveemme täyttäköön. Tämä kärsitty kohtalon taival, silloin kevyttä kulkea on.

Juhana Uimonen

Murresanoja

Vielä löytyi Pauli Sink-kosen muistilokeroista muutamia murresanoja, joi-ta hän haluaa arvuutella. Il-maisujen selitykset löytyvät Kurkijokelaisen 25.8. il-mestyvästä numerosta.

1. lovehtii

2. katko

Maalaispoika näki ensi kertaa hissin. Kojeeseen nousi muuan mummeli, ja härveli lähti nousemaan. Hetken kuluttua hissi tuli takaisin, ja siitä astui ulos hemaiseva pimu.

- Kun mää tän muille

3. paahkuroi
4. paametti
5. nakomat
6. peitäi
7. kaik keral
8. niekliäine
9. ammotinkaa
10. juohattaa

kerron, niin ei kyllä kukaan usko, tuumi maalainen.

* * *

Traktoriedustaja näki eräällä maatilalla, miten isäntä kynti peltoa sonnilla.

- Mitäs tämä nyt? ihmet-teli edustaja. - Eikös teillä ole kaks traktoriakin?

- Joo, totesi isäntä, mut-ta pitää tälle kaverille näyt-tää, ettei elämä pelkkää naimista ole.

Evakkolasten päivät

Vielä ehdit mukaan, kun pidät kiirettä! Viiden-net Valtakunnalliset Evak-kolasten päivät pidetään tänä vuonna Kangasalalla (Tampereen naapurissa) Il-kon kurssikeskuksessa vii-kon loppuna 2.-3.9. Jo pe-rinteiseen tapaan ohjelma painottuu työpajatyösken-telyyn, jossa työskennel-lään tunnemuistojen alueel-la erilaisia toiminnallisia menetelmiä hyväksi käyttä-en. Tavoitteena on koota ja

taltioida kokemuksia ja muistoja evakkoudesta sekä kartoittaa evakkouden yksilöllisiä ja yhteiskunnal-lisia vaikutuksia vahvistaen samalla evakkolasten mie-len hyvinvointia ja yhteen-kuuluvuuden tunnetta. Il-moittautumislomakkeen voit tilata Raija Joutsenol-ta, p. 040-506 7851 tai säh-köpostitse rajaj@gmail.com. Ilmoittautuminen 7.8. mennessä.

Onks tietoo KYSYMYKSET?	
1. Minä vuonna säädettiin Suomessa pika-asutus-laki maataloussiirtovä-keen kuuluneen yli 200 000 evakon asuttami-seksi?	5. Minä vuonna Malmin lentokenttä avattiin?
2. Mikä on ainoa koira-eläin, joka nukkuu talvi-unta?	6. Mikä ja missä on Anna-purna?
3. Mikä elin erittää ih-miselimistölle välttämä-töntä tyroksiiniä?	7. Kenen Yhdysvaltain presidentin lempinimi oli Ike?
4. Kuinka paljon musli-meita on maailmassa?	8. Kuka sävelsi Maamme-laulun?
	9. Mistä valmistetaan pet-rolia?
	10. Mikä soitin on kuvat-tuna Humppilan vaaku-nassa?

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ www.kurkijoki.fi
Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus
Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät
Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336
Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä nume-roista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja ly-hentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituk-sesta maksetun hinnan palauttamiseen.
ILMOITUSHINNAT:
4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %
Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.
Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.
TILAUSHINNAT:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897
vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa
Sivunvalmistus: Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Säätiö kokoaa kurkijokelaiset yhteen

Hyvät kuulijani, viettäessämme jokavuotisia Kurkijuhliamme, emme voi olla tuntematta kiitollisuutta niistä vanhempiamme ja heidänkin vanhempiaan kohtaan, jotka saivat aikaan sen, että ensimmäisenä luovutetun Karjalan pitäjäsäätiönä muodostettiin lukuisien kurkijokelaisten yhdistysten, seurojen ja jopa yritysten korvausvaroin ja lukuisien yksityisten lahjoituksin tämä nyt ansaitusti juhlinnan kohteena oleva Säätiö.

Eikä se vielä mitään, että Säätiö perustettiin, vaan että se yhä aktiivisesti toimii kurkijokelaisen perinteen säilyttämiseksi ja meidän kurkijokelaiset yhteen kokoavana pitää huolen siitä, että seuraavankin polven tietävät, missä heidän juurensa ainakin hyvin vahvoilta osiltaan ovat.

Olen aiemmin todennut, että me kurkijokelaiset olemme muita luovutetun Karjalan pitäjien asukkaita ja heidän jälkipoviaan paremmassa asemassa useista syistä. Meidän ylpeyden aiheitamme ovat ainakin ainutlaatuinen sanomalehtemme Kurkijokelainen. Vastaavaa ei muilla ole. Sekin täyttää kolmen vuoden päästä 60 vuotta. Meillä on edessä taas tärkeät juhlat. Toivottavasti lehtemme kunniakas historia ja ainutlaatuisuus tulisi esille suorastaan kirjan muodossa kirjoitettuna historiana.

Jo ensi vuonna omaksi katsottava koulumme Elisenvaaran yhteiskoulu, joka on saanut säilyttää tärkeän risteysasemamme nimesään, täyttää 80 vuotta. Entisiä oppilaita lienee nytkin salissa ”pilvin pimein”. Juhlinnan ja ylpeytemme aihe tuokin opinaho.

Ja vaikei täysin ainutlaatuinen niin kuitenkin merkittävä on oma museomme, jonne toivoisin mahdollisimman monen meistä ehtivän ja vievän seuraavia polvia käynnille.

Yksi merkittävä taustatekijä sille, että Kurkijoki-Säätiö ja kurkijokelaisuus on näin vahvana säilynyt, on Suomenkin suuri ylpeyden aihe eli pika-asutuksen toteuttaminen ja sen toteuttamistapa. Jälkikäteen sillekin on arvostelijoita riittänyt, mutta omana ajankohdanaan se oli oivallinen ja suurisuuntainen toimenpide koko kansakunnan kannalta. Sen yksi suuri periaate oli, että evakkojen asuttaminen tapahtui, jos mahdollista, kyläkunnittain.

Sen seurauksena minun osaltani syntyi uusi Rahola Pöytyän kirkonseudulle. Minun nuoruuteni ympäristö oli Lajusen pojat, Möltsin pojat, Rouhiaisen pojat ja me Rahialan pojat. Raholan omaan pesäpallojoukkueeseen ei ulkopuolisia olisi tarvittu. Tuo periaate, jonka mukaisesti maatalouskurkijokelaiset sijoitettiin näiden muutamien kuntien alueelle antoi oivan mahdollisuuden ja lukuisia muita pitäjii paremman mahdollisuuden tietyn yhteydenpidon ja kanssakäymisen jatkumiselle ja jopa yhdistysten toiminnan jatkumiselle.

Kurkijokelaisia yhdistyksiä

Siitä erityinen esimerkki on Kurkijoen Marttayhdistys, joka edelleen toimii aktiivisesti ja jonka uljakas 100-vuotinen historia viime vuonna saatiin kansien väliin. Lisään vielä, että yhdistyksen Raholan maritakerho toimii Pöytyän kirkonseudulla.

Kamarineuvos Kari Rahiala esitti Kurkijoen Pitäjäjuhlilla Kurkijoki-Seuran tervehdyksen 60-vuotisjuhlaansa viettävälle Kurkijoki-Säätiölle. Kuvassa Rahiala Hellä Rantalankanssa Kanta-Loimaan kirkkomaalla messun ja kukkatervehdyksen laskemisen jälkeen.

Valitettavasti useat yhdistykset ja seurukset ovat maamme suunnattoman muuttoliikkeen ja etelään valumisen myötä menettäneet toiminta- ja jäsenpohjansa. Tarkoita esimerkiksi nuorisoseuroja, joista Aromäen nuorisoseura sinnittelee kait pisimpään ja juuri äskettäin on päättynyt myös Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kurkijoen alaosaston toiminta.

Haluan kuitenkin huomauttaa, ettei muidenkaan luovutetun Karjalan pitäjien yhdistyksiä enää liitoissa näy. Kyllä Marttayhdistyksemme siinäkin suhteessa on ainut.

Mainitsemani muuttoliikkeen ja etelään valumisen ja maatalouden huikkeen muutosten tuloksena myös näiden seutujen kurkijokelaisia valui pääkaupungin seudulle, jonne

koko Suomi on koko ajan luovuttanut väestöään. Niinpä oli luonnollista, että jo 40 vuotta sitten pääkaupungin seudun kurkijokelaiset halusivat liittyä yhteen ja perustivat Kurkijoki-Seuran, joka juuri on viettänyt 40-vuotisjuhlaansa. Muutama merkittävä perustajajäsen on täälläkin paikalla. Vaikka tämä seura on tietenkin ylpeä omasta toiminnastaan, on minulla

Kurkijoki-Seuran puolesta ilo todeta selkeästi, että olemme vielä ylpeämpiä nykyisestä Kurkijoki-Säätiöstä ja sen julkaisemasta lehdestä ja näistä pitäjäjuhlalista.

Säätiön tulee meidän muiden tukemana jatkaa rajusti työtään kurkijokelaisen perinteen ja sen ilmene-misen tallentamista ja kaikenkaltaista edistämistä. Esimerkkinä voisi olla yhteistyö Suomen maatalousmuseo Saran kanssa. Olihan Kurkijoki suorastaan mahtava maatalouspitäjä ja maan parhaan vientivoin hopeapokaalit ovat täällä Loimaalla.

Ei voida eikä ole tarvetta palata opintorahojen myöntämiseen, joita minä ja veljenikin alkuaikoina saimme ja todella tarvitsimme.

Esitän Kurkijoki-Seuran lämpimän kiitoksen ja onnittelun 60-vuotiaalle Säätiöllemme. Jätämme samalla museollemme Marjatta Sikiön herbaariosta hänen Kurkijoen Aromäeltä 31.5.1935 poimiman täyteen kiurunkannuksen. Toisen esineemme on aikoinaan Kurkijoen kunnan kantakirjastossa lainattavissa ollut kirja, joka on eräpäiväliuskan mukaan viimeksi pitänyt palauttaa 12.3.1939. Kirja on Filosoofinen kirjasto III, Jean Jacques Rousseau: Émile eli kasvatuksesta, alkaen neljännessä kirjasta ja päättyen viidenteen kirjaan, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia, 91. osa. Onnea.

Päätän jälleen puheenvuoroni runonsäkeisiin:

*”Kaipuun sinikukkarinne
Karjalassa aina lie.
Kultamuistot käykää sinne,
vaikka tiemme kunne vie.”*

Toisen polven kurkijokelaiset luottamustehtävissä

Kurkijokelaisten 60. pitäjäjuhla alkaa olla päätöksessään. Haluan kiittää kaikkia esiintyjiamme ja puhujia. Olette antaneet meille monia elämyksiä ja muisteltavaa viikoiksi eteenpäin. Kiitos, että tulitte ja jaoitte omasta lahjastanne meille – niin eilisiltana kuin tänäänkin.

Kiitos myös teille, hyvät yleisö. Te, jotka vuodesta toiseen jaksatte tänne tulla, ja te, jotka olette ehkä vasta ensimmäistä kertaa mukana, te olette tehneet näistäkin kurkijokelaisten pitäjäpäivistä todellisen pitäjäjuhlan.

On uskomatonta, että – niin kuin ennen sanottiin –

Kurki-juhlille on kokoonnuttu katkeamattomana sarjana jo 60 kertaa. Se jos mikä kertoo meille jälkipolvillekin, että juuri tällaisia juhlia on tarvittu kotinsa väkipakolla menettäneiden ihmisten keskuudessa. On ollut turvallista kokoontua yhteen entisten naapureiden ja kylänmiesten kanssa – muistelemaan ja haastelemaan tutulla Karjalan murteella. Ja kaikki ympärillä näkyneet ihmiset ovat olleet samanhenkisiä, mitä ei omilla uusilla kotiseuduilla välttämättä aina ollut.

Kurkijoki-Säätiökin on toiminut jo 60 vuotta. Siispä juhlimisen aiheita on tänä vuonna ollut kaksin-

kertaisesti, kuten moneen kertaan on tullut esille tämän viikonlopun aikana. Nykyisessä Säätiön hallituksessa on jo yli puolet toisen polven kurkijokelaisia, mikä on tietenkin vääjäämättömästi edessä kaikkialla. Miten sitten me, toisen ja seuraavien polvien kurkijokelaiset osaamme kuljetttaa juna oikeaan suuntaan, kun kiskot ovat vuosien saatossa kuluneet jo melkein näkymättömiin?

Kunnioittaen paljasjalcaisten kurkijokelaisten tekoja ja päätöksiä meidän täytyy tehdä parhaalla mahdollisella tavalla omat nykykaan soveltuvat ratkaisumme. Uuden toiminta-

vuosikymmenen alkaessa nykyinen hallitus joutuneen pohtimaan sitäkin, miten pitäjäjuhlat voitaisiin järjestää jatkossa niin, että ne entistä enemmän kiinnostaisivat myös nuorempia sukupolvia.

Voi olla, että meidän pitää miettiä uudelleen jopa juhlien järjestämisajankohdtaa. Heinäkuun viimeinen viikonvaihe on puolustanut ennen upeasti paikkaansa. Useimmiten sää on ollut poutainen, mikä oli erittäin tärkeää silloin, kun pitäjäjuhla järjestettiin ulkosalla. Myös heinätyöt ovat jo ohi, eikä elonkorjuuseen vielä ole kiire. Mutta maatalousväestöä ei kovin paljon

enää ole, eikä kyseisiin töihin mene viikkotolkulla aikaa niin kuin ennen.

Nykyihminen sitä vastoin haluaa lomailla ja viettää muutamat kauniit kesäkesän viikonloppunsa rennosti. Myös esiintyjä on entistä vaikeampi saada. Koululaisten vanhemmat ovat lastensa kanssa lomareissuilla ja niin edelleen. Varmaa kuitenkin on, että jälleen ensi kesänä pitäjäjuhlat järjestetään ja niille toivotaan mahdollisimman monen kurkijokelaisen pääsevän osallistumaan.

Kurkijoki-Säätiön toiminta jatkuu vuosikymmenen vaihdoksesta huolimatta samaan tapaan kuin ennenkin. Kurkijoki-museo ja Sanomalehti Kurkijokelainen ovat pitäjäjuhlien järjestämisen ohella sen tärkeimmät tehtäväalueet. 12-henkinen valtuuskunta kokoontuu keväällä sääntömääräiseen vuosikokouk-

seensa, ja viisihenkinen hallitus pyörittää toimikuntineen käytännön asioita. Kurkijokelainen tiedottaa tapahtumista ja kertoo erilaisia juttuja. Museo tallettaa vanhoja esineitä ja niiden tarinoita.

Tämänkertaisen juhlat me onnistumisesta suuri kiitos kuuluu kaikille järjestelijöille. Vampulan Karjalaiset ry on osallistunut juhlapäivien käytännön töihin, Kurkijoen Marttayhdistys ry ja Elisenvaaran maritakerho ovat ravinneet meidät, ja säätiön pitäjäjuhlatoimikunta on koonnut juhlille raamit. Yksittäisiä talkoolaisia en voi kaikkia nimeltä mainita, mutta kiitos tietenkin myös teille.

Toivotan Teille jokaiselle oikein raittoisaa loppuke-sää ja turvallista kotimatkaa.

Raija Hjelm
Kurkijoki-Säätiön
asiamies

Loimaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Teuvo Suominen:

Kurkijoen kotisivuilla jo 32 000 vierailijaa

Loimaan kaupungin puolesta toivotan teidät tervetulleiksi tänne Loimaalle ja esitän parhaimman tervehdyksen Kurkijokelaisten 60. pitäjäjuhlalle. Samalla haluan kiittää siitä työstä, jonka Kurkijoki-Säätiö tai aikaisemmin nimetty Kurki-Säätiö on tehnyt näiden kuuden vuosikymmenen aikana kaupunkimme alueella. Se työ on yhdistänyt sekä kurkijokelaisia että perusloimaalaisia.

Kevättalvella Loimaan kaupunginvaltuuston puheenjohtajaksi valittu Teuvo Suominen toi Loimaan kaupungin tervehdyksen 60. pitäjäjuhlille.

sia. Se on opettanut meille historiaanne, taustojanne ja kulttuurinne.

Kohtalo toi aikoinaan yhteen Loimaan seudun ja Kurkijoen, suurin osa kurkijokelaisista kun aikanaan sijoitettiin Loimaan seudulle. Kahden toisella puolen Suomea olevan alueen ihmisten kohtaamista ei sotaa ennen olisi voinut ennustaa. Tuohon aikaan välimatkat olivat huonojen kulkuyhteyksien takia pitkiä. Jälkikäteen ajatellen, kaikkien vaikeuksien jälkeen, Karjalaisten sekoittuminen jäyhään savimaan kansaan oli alueelle hyväksi. Uusien sukupolvien myötä monet suvustamme ovat yhdistyneet.

Te kurkijokelaiset olette hienosti osanneet vaalia omaa perintöänne ja omaa historiaanne. Se on Teille ollut tärkeää. Itsekin sukua ja historian tutkimusta harrastavana arvostan toimintaanne. 60 pitäjäjuhlalla jo kertoo Teidän yhteenkuuluvaisuudestanne, jota voi vain ihailla. Vieraillessani eilen illalla Kurkijoki-Säätiön kotisivuilla katsoin lasturista, että sivustolla oli ollut jo 32 000 vierailijaa ennen minua viiden vuoden aikana. Toimintaanne seurataan ahkerasti.

Olen itse 1960-luvun lapsia, saanut oppini Elisen vaaran yhteiskoulussa. Minun muistikuvani lapsuudesta ovat jo ajalta, jol-

loin karjalaiset olivat saaneet valmiiksi asumuksensa ja raivanneet maatilansa. Heistä moni oli jo löytänyt paikkansa yhteiskunnallisissa tehtävissä, kuntien päättäjinä. Tämä työ jatkuu tänäänkin, Kurkijoelta muuttaneiden jälkipolvia on meillä Loimaalla merkittävässä asemassa ja tekee työtä kuntamme hyväksi. Samoin näkyy se työ, jota aikaisemmat polvet ovat päätöksen teossa tehneet. Arvostamme sitä.

Hyvä ystävät. Loimaan kaupungin puolesta toivotan menestystä toiminnalenne ja oikein miellyttäviä päiviä täällä Hirvikoskella.

Turvallisin mielin seuraavalle vuosikymmenelle

Kurkijoki-Säätiön hallituksen puheenjohtaja Anna-Maija Nurminen-Lempinen toivotti yleisön tervetulleeksi päiväjuhlaan.

Olemme jälleen kokoon-tuneet kurkijokelaisten pitäjäjuhlalla, jota vietetään tänä vuonna jo 60. kertaa. Pitäjäjuhla kokoaa vuosi toisensa perään kurkijokelaiset, heidän jälkeläisensä ja ystävänsä yhteen nauttimaan monipuolisesta juhlahohjelmasta, tapaamaan tuttuja ja nauttimaan kiireettömästä yhdessäolosta.

Ajatus kurkijokelaisten yhteisestä kesäisestä kokouksesta syntyi ensimmäisen kerran säätiön hallituksen helmikuussa vuonna 1947 pitämässä kokouksessa. Kun säätiön valtuuskunta oli hyväksynyt asiasta tehdyn ehdotuksen, voitiin ensimmäiset pitäjäjuhlallat järjestäjää yhteistyössä Loimaan seudun karjalaisten kanssa jo 27. päivänä heinäkuuta vuonna 1947. Siitä lähtien Kurkijoki-Säätiö on joka kesä yhdessä paikallisten karjalaisseurojen, Kurkijoki-Seuran, marttojen ja runsaslukuisen talkooväen kanssa järjestänyt nämä kurkijokelaisten omat juhlat.

Ensimmäisinä vuosina juhlaa vietettiin kurkijokelaisten pääsijoitusalueen erikunnissa. Vuodesta 1963 lähtien juhlat on pidetty Loimaalla. Juhlat olivat aluksi yksipäiväiset, ja juhlapäivä alkoi jumalanpalveluksella. Tämän jälkeen oli päiväjuhla, joka pidettiin ulkoilmajuhlana. Välillä ju-

Anna-Maija Nurminen-Lempinen katseli tervetulosanoissaan menneeseen 60 vuoteen ja kurkki jo tulevaankin.

malanpalveluksen sijaan on pidetty kenttähartaus ulkojuhlapaikalla ennen varsinaisen juhlan alkua. Nykyisin juhlapäivä aloitetaan jumalanpalveluksella kirkossa, ja juhlat pidetään sisätiloissa. Päiväjuhlien ohjelmaan ei ole vuosien kuluessa tullut suuria muutoksia.

Lauantai-illan tilaisuus tuli pitäjäjuhlisiin mukaan ensimmäisen kerran vuonna 1959, jolloin lauantai-illtaa vietettiin aseveli-iltana Loimaan Voimalassa ja osallistujina olivat lähinnä sodassa olleet miehet ja naiset. Muutaman aseveli-illan jälkeen teemaa laajennettiin, tilaisuudesta tuli vapaa kaikille, ja siitä saakka onkin lauantai-iltoja ko-

koonnut muistojen illan merkissä. Vuonna 1972 muistojen illan ohjelmaa kevennettiin, mistä lähtien muistojen illan päätteeksi on myös ollut tanssia.

Myös Kurkijoki-Säätiö 60 vuotta

Tänä vuonna myös Kurkijoki-Säätiö juhlii 60. toimintavuottaan. Säätiö aloitti toimintansa vuoden 1946 lopussa, kun joulukuun 21. päivänä vuonna 1946 oikeusministeriö antoi luvan säätiön perustamiselle ja vahvisti säätiön säännöt. Kurki-Säätiö, niin kuin säätiömme nimi tuolloin kuului, oli maamme ensimmäinen perustamisluvan saanut pitäjäsäätiö. Tässä päivä-

juhlassa säätiö juhlistaa 60-vuotista taivaltaan jakamalla Karjalan Liiton ansiomerkkejä kurkijokelaisuutta ja karjalaista yhteishenkeä omalla panoksellaan merkittävästi edistäneille henkilöille. Eilisissä muistojen iltoissa puolestaan julkistettiin Eino Vepsän kirjoittama säätiön 60-vuotishistoriikki, joka valottaa säätiön viimeisten kymmenen vuoden toimintaa.

Säätiön tarkoitus on ”vaalia entisen Kurkijoen kunnan asukkaiden ja heidän perillistensä keskuudessa karjalaista yhteishenkeä sekä tukea heidän henkisiä ja taloudellisia pyrkimyksiään”. Kuuden vuosikymmenen ajan säätiö on eri tavoin

pyrkinyt toteuttamaan tarkoitustaan muun muassa julkaisemalla erilaisia mittavia kuvateoksia ja kirjoja Kurkijosta, toimittamalla Kurkijokelainen-lehteä, järjestämällä kotiseutu- ja muita retkiä, jakamalla apurahoja, kehittämällä Kurkijokimuseota ja järjestämällä nämä vuotuiset pitäjäjuhlallat.

Pitäjäjuhlien lisäksi suuressa yleisölle näkyvin toiminnan muoto on sanomalehtemme Kurkijokelainen, joka perustettiin vuonna 1949, joten saamme viettää lehdenkin 60-vuotisjuhlia pikapuoliin, kolmen vuoden kuluttua. Lehteä luetaan edelleen ahkerasti, ja laaja kurkijokelaisista, hiitolalaisista ja heidän ystävistään koostuva avustajajoukko on arvokas tuki ja voimavara lehdellemme.

Lehteä on viime vuosina varovaisesti uudistettu; lehti on osittain nelivärinen ja ilmestyy pääsääntöisesti joka toinen viikko samalla, kun yksittäisen numeron sivumäärä on kasvanut. Näillä toimenpiteillä pystytään toistaiseksi turvaamaan lehden talous ja toiminnan jatkuminen tilaajakannan vähenemisestä huolimatta. Pyrkimyksenä on myös herättää uusien lukijasukupolvien kiinnostus lehteen.

Kurkijoki-museo Kojonperässä

Museohanke puolestaan oli vuosia vireillä ja ensimmäisen kerran Kurkijokimuseo avattiin jo vuonna 1980. Tuolloin ei kuitenkaan ollut mahdollisuutta saada museon käyttöön selälaisia tiloja, joissa esineitä

olisi voitu asettaa näytteille. Vuonna 1997 Kurkijokimuseo avasi ovensa yleisölle saatuaan toimintaan soveltuvat tilat Loimaan Kojonperästä.

Vuonna 2005 museossa saatiin päätökseen mittava hanke ”Kurkijoelta nyky-päivään”, jossa EU-rahoituksen avulla museon esineistöä ja papereita luettelointiin, kuvattiin ja liitettiin maakuntamuseon tietokantaan. Lisäksi tuotettiin Kurkijokea ja kurkijokelaisuutta esittelevä CD-Rom, joka on hyvä esimerkki siitä, miten voimme - ja meidän tulee - uudessa ajassa hyödyntää uusia välineitä ja tapoja välittää nuoremmille sukupolville tietoa ja sitä kautta pyrkiä herättämään heidän kiinnostuksensa kurkijokelaisuuteen.

Tulevalle vuosikymmenelle lähdetessä on oltava ajan hermolla, valmiina muutokseen, kuitenkin koskaan unohtamatta toiminnan perimmäistä tarkoitusta. Haluan vielä siteerata 30 vuotta sitten julkaistun säätiön 30-vuotishistoriikin päätössanoja, joiden sanoma sopii tähänkin aikaan: ”Kurkijoki-Säätiö lähtee ”turvallisin mielin ainakin vielä seuraavalle vuosikymmenelle. Säätiön hallinnossa tiedetään varsin hyvin, että työtä on tehtävä, asenteita tarkistettava ja tähtäin asetettava uudelleen aina muuttuvassa ajassa.”

Kurkijoki-säätiön ja omasta puolestani haluan toivottaa teidän tervetulleiksi näihin 60. pitäjäjuhlisiin. Toivon, että nautitte päivän ohjelmasta.

Jaakko Taitonen Muistojen Iltamien tervetulosanoissaan:

Meidän pakolaisemme olivat evakkoja

Hyvät kurkijokelaiset, kurkijokelaisten jälkeläiset sekä ystävät, toivotan teidät sydämellisesti tervetulleiksi Muistojen Iltamiin! Kurkijoki, kurkijokelaisuus, juuret Kurkijoella, kaipaus, rakkaus ja kiinnostus ovat tänä viikonloppuna meitä yhteen kokoavia tekijöitä.

Omien juurien löytäminen ja ymmärtäminen auttaa ymmärtämään myös omaa itseämme. Jokainen ihminen on sukupolvien kehityksen tulos. Pitkä esivanhempien ketju on muovannut geeniperintöämme ja antanut rakennusaineet oman, ainutlaatuisen ihmisyyksilömme muotoutumiseen.

Ehkä vielä enemmän kuin esi-isiltä perityt geenit ovat meitä ja esivanhempiamme muokanneet, elinympäristön ja olosuhteiden ohella, ympäröivä kulttuuri eli karjalaisuus.

Se, että tiedämme ja ymmärrämme omat suku- ja kulttuurijuuremme on tärkeää, mutta myös hyödyllistä.

Me karjalaiset ja karjalaista sukujuurta olevat tarvitsemme omaa kulttuuria, karjalaisuutta. Tämä juhla

on juuri tätä ensiarvoisen tärkeää karjalaisen kulttuurin vaalimista. Kuluneiden 59 kesän aikana järjestetyt, lukuisat, suuret väkijoukot koonneet Kurkijoen pitäjäjuhlat ja tapahtumat osoittavat karjalaisuuden elinvoimaa. Karjalaisuus on edelleen voimissaan, vaikka rajantakaisen Karjalan menetyksestä on kulunut paljon aikaa.

Kurkijokelaisten omat järjestöt ovat edelleen eläviä ja toimivia. Vaikka Kurkijoella syntyneiden joukko on harvennut, on toimintaan tullut mukaan yhä enemmän toisen ja kolmannen polven siirtolaisia. Juuria ja karjalaisia juuria etsitään yhä enemmän.

Sodan seurauksena joutui kotikonnuiltaan lähtemään yli 400 000 suomalaista. Evakoita ja heidän jälkeläisiään on Suomessa noin miljoona. Siis joka viides suomalainen on pakolainen tai sellaisen jälkeläinen. Meillä ei puhuta pakolaisista, vaan käytetään sanaa evakko tai siirtolainen ja siirtoväki. Monet evakot joutuivat luopumaan kodistaan kaksi kertaa; ensimmäisen kerran jo talvisodan

jälkeen.

Kun karjalaiset joutuivat aikanaan jättämään kotiseutunsa lopullisesti ja uusien asuinsijojen etsiminen heille alkoi, oli hienoa, että heitä ei heitetty minne satui, vaan pitäjittäin suhteellisen lähelle toisiaan. Heidän mielissään vallitseva hämmennys ja juurettomuuden tunne ehkä näin hie-man lievitettiin.

Kurkijoen väkikään ei joutunut kovin kauas toisistaan, joten kanssakäyminen on aina ollut suhteellisen helppoa. Varsinais-Suomen alueelle sijoitettiin asumaan noin 6 000 kurkijokelaista, joista suuri osa tänne Loimaan seudulle.

Kurkijokelaiset otettiin yleensä ottaen Loimaalla hyvin vastaan. Kunnallispolitiikkaan, seuratoimintaan jne. olimme tervetulleita. Sanottiin meidän jopa piristäneen ja elvyttäneenkin useita yhdistyksiä, samoin Kurkijoella jo toimineet yhdistykset saivat tilaa jatkaa.

Isäni järjesti aikanaan lukuisia matkoja Kurkijoelle, Elisenvaaraan sekä muualle. Olen hänen kauttaan kuullut lukemattomia tari-

noita, elänyt uudelleen riipaisevia, koskettavia mutta myös riemukkaita elämän seikkailutarinoita.

Isäni ja isovanhempieni kotiseutu kiinnostaa myös nuoria. Ilokseni myös ei-karjalaiset ovat kiinnostuneet meidän kohtaloistamme ja historiastamme.

Juurilleen voi palata myös pitäjäjuhlien muodossa. Kaikkihan eivät Karjalaan voi tai edes halua mennä. Kurkijoki-päivillä on myös tällainen voimakas juuria elvyttävä vaikutus. Ensimmäisen kerran Kurkijoki-päiviä vietettiin heinäkuun 27. päivänä vuonna 1947, eli nyt vietämme 60. pitäjäjuhlaa.

Kurkijoen pitäjäjuhlien järjestäjät ovat joka vuosi haasteen edessä. Miten tehdä tästä juhlasta vuosi vuodelta sellainen, että se jaksaa houkutella ihmiset yhteen viihtymään?

Teidän viihtymisenne takia me, juhlatuomikunta ja kaikki muut järjestelyihin osallistuneet, olemme jälleen koettaneet tehdä parhaamme – onhan nyt kyseessä 60. pitäjäjuhla. Olemme järjestäneet teille ohjelmaa ja tarjoilua. Lähes

Jaakko Taitonen kuului pitäjäjuhlatuomikuntaan, joten osa juhlien järjestämisvastuusta osui tänä vuonna hänelle.

kaikki mukana olevat ovat jollain lailla kytköksissä Kurkijokeen.

Lainaan tässä lopuksi Arvi Heinosen toteamusta Kurki-säätiön historiikista, joka on kirjoitettu touko-kuussa 1976:

”Kuitenkin, olkoon pitäjäjuhlien ohjelma miten runsasta hyvänsä, miten korkeatasoista tahansa, niin tärkeimmäksi on aina nous-
sut tuttuja tapaamisen, haastamisen sekä lämpöi-

sen yhdessäolon sanoin-
vaamattoman hyvä tunne:

*Ja aina kun toinen toisensa kohtaa
yhä yhdistää se minkä
heimomme koki.
Nykytuhujen yllä vain
muistona hohtaa
oma entinen rakkain
Kurkijoki.”*

Toivomme että viihdytte
kanssamme tänä iltana!

Ylioppilas Elina Ketola:

Karjalaiset säilyttivät uskon itseensä ja tulevaisuuteen

Tänä keväänä ylioppilaaksi kirjoitettuani Kurkijoki-Säätiö muisti minua stipendillä. Se sai minut pohtimaan omaa karjalaisuuttani.

Ensimmäiset kosketuksiini karjalaisuuteen ovat olleet mummoni puhuma kaakkoismurre sekä perinteiset karjalaisherkut, paisti ja piirakat. Vanhemmaksi kasvetuani olen alkanut ymmärtää, että karjalaisuus on paljon muutakin.

Isovanhempani saapuivat Kurkijoelta evakkoina tänne Varsinais-Suomeen. Ordenojan kylään Pöytyälle he raivasivat ja rakensi-

vat uuden kodin ja elämän.

Minä olen päässyt paljon helpommalla. Olen saanut kasvaa valmiissa talossa ja maassa, jossa on rauha. Nuorille kiinnostus oman sukunsa historiaa kohtaan on mielestäni velvollisuus, jotemme pitäisi kaikkea itsestäänselvyytenä. Meidän on ymmärrettävä, ettei elämä välttämättä suju suunnitellusti. Vaikeuksien alla on kuitenkin mahdollista säilyttää usko itseensä ja tulevaisuuteen, aivan kuten karjalaiset ovat säilyttäneet vieraille alueille saapua-

Kiinnostus sukujuuriini

Pöytyäläinen Ketolan perhe saapui kokonaisuudessaan juhlille kuuntelemaan Elinaa, kun tämä käytti nuoren puheenvuoron pitäjäjuhlassa. Mukana olivat Elinan vieressä istunut mummo Esteri Ketola sekä sisar Essi. Takana vasemmalta veli Sauli, Hilka-äiti, Hannu-isä ja toinen sisar Outi Ketola.

Kurkijoella, Pöytyällä ja muualla maailmassa on kasvanut iän myötä. Elisenvaaran koulussa ja lukiossa viettämäni kuusi vuotta ovat laajentaneet käsitystäni Kurkijoen elämästä. Myös mummoni kertomukset Karjalan ajoilta ja suvun vaiheista tänne saapumisen jälkeen ovat auttaneet ymmärtämään, mitä karjalai-

suus on merkinnyt ihmisille ja mitä se tänä päivänä merkitsee. Kurkijoki-Säätiön tekemä työ onkin ollut hyvin merkittävää, koska vanhojen perinteiden säilyttäminen ja vaaliminen on ollut tärkeää kurkijokelaisille ja myös Suomen kulttuuriselle rikkaukselle.

Minusta on kuitenkin hyvin vaikeaa määritellä,

mitä karjalaisuus minulle itselleni merkitsee. Tunnen olevani varsinaissuomalainen, sillä olenhan syntynyt ja elänyt täällä koko ikäni. Karjalaisten sukujuurien tunteminen on kuitenkin tärkeää, jotta voisi luoda kokonaiskuvan itsestään ja ympäristöstään. Uusien sukupolvien on tiedettävä, missä ovat juuret ja mistä

he tulevat. Karjalaisuus näkyykin elämässäni toki niinä karjalanpiirakoina, mutta myös arvostuksena sukuhistoriaani kohtaan.

Lopuksi haluan kiittää Kurkijoki-Säätiötä muistamisesta ja antaessaan mahdollisuuden puhua tässä juhlassa.

Eino Vepsän 60-vuotishistoriikin julkistamispuheessaan:

Muistiinpanojen tekeminen tärkeää

Heti alkuun onnittelen teitä kaikkia siitä, että olette tehneet erittäin hyvän valinnan, kun olette tulleet tänne Muistojen iltamiin! Nimen mukaisesti täällä muistellaan, kun tavataan tuttuja ja solmitaan uusia tuttavuuksia. Ei kyllä pelkästään muistella, vaan luodaan suunnitelmia tulevaisuuttakin varten. Sellaisen suunnitelman kuulin äsken tuolla pihalla kävellessäni, kun yksi lähes minun ikäiseni nuorimies sanoi ystävälleen: ”Lähetäähän myö käymää kahtomas tuota miu auton takakonttii!” Se

oli selkeä suunnitelma, jota voi ihmetellä vain siksi, että ennen katsottiin yleensä etupää, mutta nyt ihaillaan takapäätä. Mikäpä on vielä muistella, kun vielä muistaa! Mutta monet asiat ja tapahtumat ovat jo unohtuneetkin. Siksi yllytänkin teitä tekemään muistiinpanoja, kirjoittamaan tärkeitä ja vähemminkin tärkeitä asioita paperille. Sieltä on niitä sitten myöhemmin mukava kerrata tai antaa toisille luettavaksi. Tallentakaa omaa ja perheenne historiaa, ennen

kuin on liian myöhäistä, sillä muistitieto on katoovaisista ja tietäjät poistuvat vuoron perään joukostamme. Tehkää sukututkimuksia, kyläkirjoja, omaelämäkertoja. Tarttukaa rohkeasti kynään! Pienet yksityiskohdatkin ovat tärkeitä, ne elävöittävät ja antavat väriä tekstiin. Tässä tulee mieleen jo yksi sukupolvi taaksepäin ollut terveysopin koe. Sitäkään en muistaisi, ellei olisi tullut laitettua paperille. Ko-keessa oli seuraava kysymys: ”Mitä sinun pitää pestä päivittäin?” Eräs tyttö

vastasi seuraavasti: ”Pitää pestä kasvot, kädet, hampaat ja synnyinseutu.” Eikö ollutkin hyvin vastattu? Vastauksesta päätellen tyttö oli aito loimaalainen. Se käy ilmi siitä, että hän ilmoitti pesevänsä kasvonsa. Jos tyttö olisi ollut kurkijokelaisjuurinen, niin todennäköisesti hän olisi vastannut, että pitäisi pestä silmät! Kurkijoki-Säätiö on taas kerran jatkanut tuota tallentamistyötä. On pesty kotiseudun asioita monella tapaa. Ja tässä on tämänkertainen tulos: Säätiön toiminnasta kertova 60-vuotishistoriikki, johon on tallennettu viimeisen kymmenen vuoden ajalta tärkeimmät tapahtumat. Julkaisussa on yli 50 kuvaa, joista noin puolet ovat värikuvia. Suosittelen lämpimästi tämän ostamista. Säätiöllä on myös jonkun verran vielä jäljellä kahta edellistä historiikkia, ja niitä myydään nyt kimpassa tämän uuden kanssa yhteishintaan 10 euroa. En malta olla sanomatta, että kaikki myynistä tuleva raha menee Kurkijoki-Säätiön kassaan ja siten säätiön työn tukemiseen. Ja Säätiö tarvitsee tähän kotiseututoimintaansa rahaa. Ilman sitä ei voida tehdä tätä arvokasta työtä perinteidemme ja monipuolisen kulttuurimme vaalimiseksi ja siirtämiseksi nuoremille. Ostajan niin ha-

lutessa kirjoitan myös nimeni omakätisesti tähän uusimpaan julkaisuun. Tätä myydään nyt ensimmäistä kertaa täällä. Säätiömme kaipaa myös lahjoituksia ja testamentteja, joilla esimerkiksi yksinäiset ihmiset voisivat siirtää varansa säätiölle tätä tärkeää kotiseututyötä varten. Tällöin omaisuus ei menisi valtion pohjattomaan säkkiin. Nyt tuonkin julki Säätiömme ylläpitämän Kurkijoki-museon saaman viimeisimmän huomattavan lahjoituksen, kun eversti Ari Rautala lahjoitti 109 kirjaa ja muita julkaisuja museollemme. Kaikki nämä nyt lahjoitetut kirjat

liittyvät Karjalaan ja sen vaiheisiin. Näin lahjoitus on oiva lisä museon kokoelmiin ja palvelee erikoisesti opiskelijoita ja tutkijoita. Ari Rautalan juuret ovat äidin puolelta Kurkijoen Sorjossa. Aloitin tämän lahjoituksen tutkimisen sieltä kevyemmästä päästä, kun luin Kalevi Tillin kirjasen ”Nauraha sie Viipuri viisii”. Siel ol myös tälläne juttu: Viipuris oli 1908 suuret laulujuhlat. Kun kauppaneuvos Juho Lallukka kuului juhlatuomikuntaan, niin hän pani ohjelmistoon mukaan kotikylänsä Räisälän Humalaistenkylän raittiusseuran kuoron laulamaan. Kun siten esiintymisen aika tuli, niin kuuluttajana ollut runoilija Mikko Uotinen ilmoitti yleisölle: ”Arvoisa yleisö, hyvät ihmiset. Nyt on vuorossa Humalaisten raittiusseuran kuoro!” Miellyttäviä iltamahetkiä kaikille!

Pitäjäjuh latoimikunta nimitti Kurkijoki-Säätiön 60-vuotishistoriikin kirjoittajan Eino Vepsän ”Vuoden Kurjeksi”. Sulkahatun ja kunniakirjan ojensi hallituksen puheenjohtaja Anna-Maija Nurminen-Lempinen.

Kurkijoki-Säätiön pitäjäjuh latoimikunta on yksimielisesti päättänyt luovuttaa henkilölle, joka on uusilla asuinsijoilla erityisen aktiivisesti pitänyt yllä kurkijokelaisuutta ja toiminut monin eri tavoin kurkijokelaisen kulttuuriperinnön hyväksi, ylimääräisen sulan hattuun sekä

”Vuoden Kurki”
—arvonimen.

Arvonimi on myönnetty ensimmäistä kertaa ja luovutetaan teille,

Eino Vepsä

Kurkijokelaisten 60. pitäjäjuhlassa Loimaalla 29.7.2006.

Kurkijoki-Säätiö

Anna-Maija Nurminen-Lempinen Raija Hjelm
hallituksen puheenjohtaja asiamies

Evl evp Timo Rouhiainen Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä:

Suomalaiset tuovat uhrinsa kotimultiin

Olemme tulleet muistamaan Karjalaan jääneiden vainajien ja sankarivainajien muistoa. Yli 60 vuotta sitten sotamme vaativat 94 770 suomalaisen hengen. Voidaan sanoa, että joka perhe menetti jonkun rakkaimmistaan: puolison, lapsen, vanhemman, sisaruk- sen, läheisen sukulaisen, puhumattakaan muista läheisistä. Olemme juuri kuulleet aseettoman suomalaisen YK sotilastarkkailijan kuolemasta kolmen muun kanssa Libanonissa, osapuolten välisessä tulituk- sessa. Sotilaalliseen voi- maan turvautuminen vaatii käyttäjältään suurta vastuuta, erityisesti, jos kohteeksi on vaarassa joutua tapahtu- mien viaton tarkkailija. Maailmassa oikean asian puolesta toimiminen ei aina valitettavasti takaa oikeu- denmukaista kohtaloa. Mutta nyt haluan teidän hyvät kuulijat mieltävän hetken mitä yhteistä mie- lestänne on Thaimaan tsu-

namilla, sen uhreilla, suo- malaisella tehtävässään nyt Libanonissa kuolleella soti- lastarkkailijalla omaisineen sekä meillä karjalaisilla. Minulle tulee mieleen kaksi asiaa: valtavan voi- man kohteeksi joutuminen ja siitä selviäminen. Tapahtuman kokeneet ovat joutuneet suuren, jär- jellä käsittämättömän ta- pahtumaketjun musertavan iskun kohteeksi. Omat voi- mat eivät ole pystyneet py- säyttämään tapahtumien kulkua. Tieto siitä, että ei itse ole syypää, ei auta. Apua on hyvin rajallisesti saatavilla. Kysymys on elä- mästä ja kuolemasta tai ai- nakin suurista muutoksista elämässä. Miten näistä tapahtumis- ta voi selvitä? Suomi oli yksi harvoista maista, jossa kaatuneet tuotiin omaan seurakuntaan haudattavik- si. Samoin tsunamin jäl- keen suomalaiset pyrkivät tunnistamaan vainajat ja tuomaan heidät kotimaa- han. Samoin tullaan menet-

telemään suomalaisen tark- kailijan kohdalla. Ajatus ”kaveria ei jätetä” pitää paikkansa kirjaimellisesti vieläkin. Suomi ja suomalaiset ovat selvinneet pieneksi kansaksi hyvin. Uskon voi- makkaan tietoisuuden omista juurista ja perinteiden kunnioituksesta autta- neen pahimman yli. On ha- luttu myös kertoa tuleville sukupolville tärkeistä, vai- keistakin tapahtumista. Raskaat tapahtumat ovat yhdistäneet suomalaisia. Yhdessä on muisteltu ta- pahtuneita ja yhdessä jak- settu mennä eteenpäin. Kunnioitamme menneitä sukupolvia ja Karjalaan jääneiden vainajien muis- toa. Pyydän laskemaan ku- kat. Olkaa hyvä. — Veisaamme virrestä 577 kolme säkeistöä alusta. — Siirrymme laskemaan kukat sankarivainajien muistomerkille.

Everstiluutnantti evp Timo Rouhiainen johdatti kukkatervehdyssaaton messun jälkeen kir- kosta hautausmaalle. Rouhiainen on palvellut mm. YK:n sihteeristössä New Yorkissa ja NATO:n esikunnassa Belgiassa ja Lähi-Idässä.

Rallia Raholantiellä

Kotiseutumatkoilla saa varautua siihen, että myös jotain odottamatonta voi sattua. Näin kävi myös tällä matkalla, sillä Raholan tiellä ajettiin rallin pikataival. Saapuessamme antoisan kotipaikkapäivämme jälkeen majapaikkamme tienhaaraan koimme yllätyksen, sillä tie oli suljettu muulta liikenteeltä. Se olisi pois käytöstä aina ilta 11:een asti.

Hikisen päivän päätteeksi ei kellään ollut haluja jäädä viideksi tunniksi odottelemaan, vaan saimme milisiltä luvan mennä hotellille kävellen.

Alun menimme tienreunaa pitkin, mutta turvallisuussyistä oli paras siirtyä heinäpellolle. Siellä me jonnossa etenimme yli ojien kohti mäkiä, jotka jalkaparikassa tuntuivat paljon isommilta kuin autolla kul-

kiessa.

Monilta matka sujui melko ripeästi, mutta me hitaamminkin matkaa taitaneet pääsimme kuin pääsimmekin perille teemalla ”kaveria ei jätetä”. Etenimme hissukseen toinen toisiamme pahimmista paikoista auttaen. Välillä pysähdyttiin kuivaamaan hikeä ja ottamaan pullosta vesiä. Mutta niin kuin sissipartio valtasimme kukulat ja etenimme saavuttaen päämääräämme.

”Sitkeä sissi” Anja Karlsson

Tätä nimitystä voi hyvällä syyllä käyttää siskostani Anjasta. Tämänkesäinen kotiseutumatka tehtiin olosuhteissa, joka pisti hyvinkin kunnan koetukselle, lämpöä siinä 30 asteen tienoilla auringon porottaessa pilvettömältä taivaalta.

Ikävuosistaan ja monista sairauksistaan huolimatta Anja kirmaili niityillä muihe mukana ko nuoret tytöt. Nyt, niin kuin aikoinaan hänen sairaana ollessaankin rohkaisin sanomalla, että varmasti siitä selviät, kun olet sellainen ”sitkeä sissi”.

Läksiäisiltamat Raholassa

Viimeisenä iltana järjestettiin hotellin pihapiirissä iltamat. Päivällä oli matkanvetäjä patistellut mahdollisimman monta osallistumaan illalla ohjelman esittämiseen. Ja todella upeaa ohjelmaa porukalta sitten eks’ tempore löytyikin.

Suurimman suosion ja aivan hultvottomat naurut ja aplodit saivat ryhmämme kolme nuortamiestä aikaan, kun he Tiernapoikia

mukaellen esittivät sketsin ”Tiernuupojat”. Päärooleissa olivat Tattarlaisii piällysmies, Kurkijoen kuningas sekä uskollinen palvelija Inkiläinen. Tämä tapahtui niinä aikoina, kun Tattarlaine oli Hiitolan piällysmiehenä, kuitenkin Kurkijoen kuningas yritti livahuttaa ihtesä valtaa... Ja tarina jatkui katsojien ulvoessa naurusta... Sketsin oli kirjoittanut ja ohjannut Tattarlaisii piällysmies Harri Karlsson.

Käytiin myös Tuttu juttu -leikkiä, kuva-arvoitus, tietokilpailu, laulua, runoa, kerrontaa matkan tunnelmista, estradille pyrähti myös joukko ”pieniä tyttöjä” essuineen ja rusetteineen. Ensiesityksen sai myös Terttu Ketolan sanoittama laulu ”Karjalan helmi”, joka kaihoten kertoi Laatokasta.

Ilta kului huomaamatta aina puolille öin. Ja voi mahoto, mite meil ol lustii. Ei muuta ko pakkaamaa ja makkaamaa ja sit aamul varrai lähtö kottii.

Raija Laaksonen

”Sitkeä sissi” Anja Karlsson kotipihalla Nehvolassa. Kuva Raija Laaksonen.

Hiitolan asemakylässä ollut tiilinen kauppakennus hävisi kesäkuun loppupuolella savuna ilmaan. Palojäte on siivottu pois. Ehkäpä paikalle nousee uusi entistä ehompi puoti. Kuva Raija Laaksonen.

Karjalan helmi

Muistathan vielä Laatokan mahtavan, tuon järven suuren kaunihin Karjalan? Sen laineet liplatti, ulappa kimmelsi, rannalla istuin sua vain katsellen.

Oi kauneutta saarien poukamain, kalliorantain jylhien, mahtavain. Kun myrsky myllertää, lyö rantaan vaahtopää, silloin sä näytät voimasi suuruuden.

Unhoittaa koskaan ethän voi Laatokkaa? Aurinko illoin laski rantojen taa punaten ulapan, näyn antoi kauneimman. Mä tuota katsoin silloin ihmetellen.

Vaan moneen vuoteen nähnyt en rantojas, kaihoten muistin minä kauneuttas. Kun sitten sinut näin, ihailemaan vain jäin, en unhoittanut sinua milloinkaan.

Taas kotirannan sitten tutun kun näin, vain hiljaa, vaiti, kiittolisena jäin. Tulvivat mielehein nuo päivät lapsuutein. Laatokka, helmi, kaunis oot Karjalan.

Terttu Ketola

Pitkä linja-automatka kotiin sai piristävän ruiskeen kun Ari Vihavainen innostui runoilemaan. Seuraavassa tekstissä kaikki sanat alkavat m-kirjaimella.

Mukavii muistoi mummula matkalta

Matkal’ myö mäntii, muisteltii männeisii. Mukava mutina menneest meininkist. Monta mutkaa... melkosest mäkiä, maisemat muuteki mahtavat. Mut mahoto, mis murjulois makkaavat.

Mummulas mieli musteni, montunki mokomat molottajat maillemme möyhineet. Mie mätkähi maaha makkaamaa, muistoja mutustelemaa.

Mitä mahotonta... mikä män munnii? Murkut marssiit mättäältä munaskuihi. Miult melkone meteli... mahtava manaus. Mie melkosta masurkkaa meuhkasin, muutaman minuutin mölysin, murkut murskasin... miehuus muistutti mojavasti murkuista. Maija mutis maantiellä, mite mahoto meteli muutamast muurahaisest.

Mukava muute mättäällä menneitä muistella, mammojen mietteitä mietiskellä. Muistot mieluisat, myös murheetkin. Meni metsät, meni mökitkin, monta miestä marssi manan maille, maille muinaiden metsästäjien.

Miust mahottoma mielekäst matkustaa mukaviin matkalaisten mukana, muistelen Maritaa, Marttii, Maijaa. Miul mure mahas muljahtaa, mis myö myöhemmi matkaa muisteltas, muutamat moukut maisteltas.

Mietiskellä mahollisuusii... Miitos... eiko Kiitos.

Ari Vihavainen

Tiernuupojat. Vasemmalta Kurkijoen kuningas Ari Vihavainen, Tattarlaisii piällysmies Harri Karlsson ja uskollinen palvelija Inkiläinen Petri Inkinen. Kuva Raija Laaksonen.

Kotiseutumatkalla Kurkijoella ja Hiitolassa 6.-9.7.

Ajatus Karjalan matkasta syntyi jo viime vuoden toukokuussa, isämme Arvi Inkisen hautajaisissa. Arvi oli syntynyt Kurkijoella Riekkalan kylässä 10.9.1918 ja kuoli Liperissä 3.5.2005.

Serkusten kanssa päätimme tuolloin, että meidänkin olisi vielä käytävä Karjalassa, kun mukana on siellä syntyneitä serkkuja kertomassa muistojaan asioista ja paikoista.

Keskiviikkoiltana 5.7. valmistellessani matkalle lähtöä tuli mieleeni monia asioita isäni kertomuksista Kurkijoelta. Niitä juttuja pohitessani uni ei sitten tulutkaan, vaan tuli jotenkin kovin jännittynyt olo. Matkalle lähdettiin Joensuusta torstaiamuna jo klo 3, ja pirteys sen kuin vain lisääntyi tullessamme Lappeenrantaan ABC-asemalle, jossa meillä oli muiden matkaan lähtijöiden kanssa tapaaminen.

Serkusten tapaaminen pitkstä aikaa oli mukavaa. Matkaan päästiin kahvitauon jälkeen Nuijamaan kautta, rajan yli luovutettuun Karjalaan.

En odottanut matkasta oikeastaan mitään erikoista. Olin katsonut tv-ohjelmia ja dokumentteja Karjalasta, kuunnellut toisten juttuja sekä surffaillut luovutetun Karjalan nettisivuilla, joten tiesin, ettei siellä tämän hetkiset olot ole kovinkaan kummoiset. En siis odottanut mitään – mutta kuitenkin, jotakin aivan ihmeellistä. Tuli mieleeni myös mummmimme Katri Inkisen kaihoiset kertomukset ja oma ihmetykseni tuosta ”ihmemaasta”. Veljeni Martti ja sisareni Raija muistavat myös ukkimme Matti Inkisen monet tarinat rajan takaa.

Tattarlaiset ja Inkiläläiset

Kaikilla meillä ns. ensikertalaisilla taisi olla jonkinlaista jännitystä ilmassa, emmehän olleet käyneet tuolla aiemmin. Mutta onneksi meillä oli vankkana tukena ja turvana Porin serkkumme hiitolalaiset

Anja, Terttu, Airi, Ritva ja Raija. Siis ne ”tattarlaiset”, joiksi heidät leikkisästi tuolla matkalla ristimme. Samoin oli Porista pikku-serkkumme Ari, Harri ja Pia. Meitä ”inkiläläisiä” oli mukana veljeni Martti ja vaimonsa Raili, veljeni Petri, siskoni Raija ja mieheni Jouko sekä minä ja mieheni Jukka sekä serkkumme Maija-Liisa ja Leo vaimonsa Maijan kanssa.

Yhteensä meitä oli 11 serkkua ja kolme pikku-serkkua. Matkasta puuttui seitsemän serkkua, mutta he olivat kuitenkin mukana meidän miellissämme. Kaikkiaan porukkaamme kuului 27 henkilöä.

Matka jatkui kohti Hiitolaa ja Kurkijokea.

Lähellä Kurkijoen rajaa matkaoppaanamme ollut Raija-serkku kertoi erään talon olleen ennen Miikkulaisen omistama. Silloin tuli ajatuksiini, että kohta oltaisiin kotona! En tiedä mistä tuo ajatus tuli, mutta ehkä se oli jo niin tuttu noista isämme kertomuksista, että sitä eli jo itsekkin niissä kertomuksissa mukana.

Linja-auto hiljensi vauhtia isämme perheen entisen kotipaikan lähellä, se hetki oli kovin vaikuttava. En edes uskaltanut katsoa sisä-

ruksiini, kun tiesin, että jokaiselle meille tämä hetki on ainutkertainen ja liikuttava.

Matkaa jatkettiin Kurkijoen kirkonkylän kautta majoituspaikkaamme Raholan Vierasmajalle, jossa odotti sauna ja ruokailu. Ilalla suunnittelimme seuraavanpäivän matkaohjelmaa, jota jäimme innolla odottamaan.

Itkettiin ja naurettiin

Perjantaina oli paljon katsottavaa ja koettavaa. Kävimme Tattarin kotipaikalla, missä kuulumme serkkujemme hyvin elävästi kertomia juttuja heidän lapsuudestaan ennen sotaa ja sota-ajasta, jotka olivat jääneet hyvin selvästi heille mieleen. Itkimme ja naurimme niille jutuille ja totesimme olevamme ihan ”oikeita karjalaisia”.

Tuntui hyvältä käydä kummieni Simon ja Lyydian kotikoivuon juurella lähettämässä heille terveisiä. Isämme kotipaikalla viivyimme pitkään ja kuulumme serkkujemme selostuksia rakennusten paikoista ja heidän muistikuviaan mummolasta. Sillä paikalla käynti jäi varmasti meille loppuiksi mieleenpai-

nuvaksi muistoksi. Minulle ainakin oli hyvin tärkeää, että voin sen hetken ja paikan kokea ja jakaa kaikkien sisarusteni kanssa.

Maisemat olivat kauniit, ja maa oli viljavan näköistä. Tuntui, että on synti ja häpeä, kun näistä maista ei pidetä huolta, vaan kaikki on kovin retuperällä. Luulin joskus, että aika oli kullannut muistot niistä Karjalan kertomuksista, mutta ei. Kyllä siellä kaikki oli suurempaa, maisemat kauniita, ja jopa aurinko paistaa porotti pilvettömältä taivaalta matkamme aikana (+30 °C), aivan kuten mummmimme jutuissa.

Mieleen tuli ihmisten kohtalot hirveiltä sota-ajoilta, heidän ikävänsä, hätänsä toimeentulosta, hengissä selviämisestä ja huoli rakaimmistaan. Sitten en enää sillä hetkellä voinutkaan jatkaa ajatusta, se tuntui liian pahalta. Monta asiaa muiden kertomuksista varmasti meni ohi korvieni, kun vaiuin omiin mietteisiini. Siksi siellä pitää varmaan käydä vielä uudelleen, jotta voisi saada paremman kuvan niistä paikoista ja entisistä asioista.

Ymmärsin kuitenkin monta asiaa tuon matkan jälkeen ihan eri tavalla,

vaikkakaan se ei tuonut liennytystä mielipiteisiini. Surullista oli huomata se ränsistyneisyys ja siivottomuus, mikä monessa paikassa vallitsee. Kirkkojen ja hautausmaiden kohtalo on ollut mielestäni hirveää ja häpeällistä. Mutta tälle kaikelle jollakin on varmasti ihan hyvä selitys. Minä en vain sitä keksinyt siellä.

Ajatukset jäivät Karjalaan

Kotiin palattuani ajatukset palasivat aina uudestaan ja uudestaan niihin paikkoihin ja maisemiin. Välillä pitää käydä katsomassa valokuvia matkalta ja yrittää kirjoittaa matkasta jonkinlainen matkakertomus, mutta tämä tehtävä on ollut jotenkin hirveän vaikeaa. Mietin, ettei tämä karjalaisuus voi olla enää pelkästään sidoksissa entisiin menetettyihin alueisiin, vaan se jatkuu varmasti vielä meidänkin jälkeemme lapsissamme verenperintönä.

Monelle silloiselle nuorelle ihmiselle se on jäänyt mieleen kotikontuna, josta on pakon edessä pitänyt lähteä pois, mutta myös taistelutantereena, kun kodista ja koko isänmaan kohtalosta on pitänyt taistella. Vanhemmalle välle se on

ollut kuin kuolinisku: kaikki nuorempana rakennettu elämä on pitänyt jättää, eikä sitten enää ole ollut voimavaroja eikä mahdollisuuttaakaan rakentaa uutta samanlaista elämää toiseen paikkaan ja alkaa kaikkea alusta.

Oli kuitenkin hyvä tulla kotiin ja huomata yhteiskuntamme järjestelmällisyys, teidemme hyvä kunto, talojen kauneus ja siisteys. Katseltuani kesämökkimme kuistilta jo hieman hämartyvää heinäkuun loppupuolen iltaa ja järvimaisemaa ajatuksiini tuli, että jokaisella meillä tämän päivän ihmiselläkin on myös oma Karjalamme, se rakas kotipaikkamme. Ja oma evakkotapäleemme joudumme kulkemaan, työttömyyden, sairauden, läheisen poismenon tai muun sellaisen vaikean tapahtuman kautta. On ollut hienoa tutustua isiemme kotikontuihin ja tietää ne paikat josta itse olemme alun perin lähteneet, siis ”juuremme ovat Karjalassa”.

Tämä reissu ei olisi ollut meille ensikertalaisille niin antoisa, ellei matkalla olisi ollut Teitä ”vanhoja konkareita” meitä opastamassa. Kiitokset kaikille mukana olleille mukavasta ja mieleen painuvasta matkasta! (Osoitetiedot toimituksessa.)

Terveiset Joensuusta 31.7.2006

Maritta Leppänen

Iloisissa iltamissa majapaikkamme pihapiirissä Raholassa 8.7. olimme välillä myös haikkeissa tunnelmissa. Vasemmalta Raija Salo, Maritta Leppänen, Ritva Tillqvist, Anja Karlsson, Martti ja Raili Inkinen. Kuva Raija Laaksonen.

Kesäretken jälkitunnelmia

Hiitolan Pitäjätseuran 6.-9.7. järjestämä kesäretki kotikunnaille Karjalaan oli taas kerran kaikin puolin onnistunut ja mieliin painuva. Helteinen kesäsää helli meitä retkeilijöitä, ja saimme nauttia mukavia hetkiä juurillamme Hiitolan Nehvolassa ja Kurkijoen Riekkalassa sekä hauskoista yh-

teisistä illanvietoista majoituspaikkamme Raholan koulun pihapiirissä.

Nykyäikaa ovat tietenkin sähköpostit ja tekstiviestit mukavia nekin. Mutta minulla on tapana matkan jälkeen lähettellä postikortteja ystäville ja kertoilla retken tapahtumia ja tunnelmia. Sain suureksi ilokseni ja yl-

lätyksekseni entiseltä esimieheltäni kirjeen. Vaikka esimieheni on perushämäläinen, häntä kiinnostivat aina tekemäni matkat Karjalaan. Jokaisen matkan jälkeen piti kertoa kuulumiset ja katsoimme myös valokuvat.

Lainaan tähän muutamia lauseita saamastani kirjees-

tä. ”Kiitos Laatokan kortistasi ja matkakuulumisista. — Sen verran minäkin olen Karjalaa nähnyt, että tiedän sen kauneuden ja vaikutelmat, joita sinäkin yhä uudelleen koet palatessasi kotimaisemiisi Karjalaan. Sinulla ja sisaruksillasi on mahtava perinne - mitään arvokkaampaa voidaan tus-

kin kuvitella. Juuri tällaiset pienet, mutta aidot asiat ovat suurimpia, kotikoivu, yhdessäolo, kahvi, eväät, sampanja, laulu.

Tällaisesta ihminen saa todellista käyttövoimaa. On hyvä asia, että Suomen rajojen yli voidaan tällä tavoin myönteisissä merkeissä liikkua. Uskon, että jokaisella kotiseutumatkalla rakennetaan parempaa maailmaa, toisin kuin niillä pommeilla ja ohjuksilla,

jotka taas paukkuvat Libanonissa ja Israelissa. — ”

Syyspimeän ja pitkän talven aikana tulee usein muisteltua kotipihaa Karjalassa, ja niin voi yhtyä täysin sydämin Jatta Pöyhönen-Wiikin ajatukseen: ”On maailma täynnä valoa, on vihreä ruohikkorinne. Jos jonnekin joskus haluan, niin tietenkin juuri sinne.”

Kesäterveisin
Ritva Tillqvist

Arja Havakka oli yliveto

Loimaan Hirvihovissa soi hyvä musiikki heti Muistojen iltamien alussa, sillä Arja Havakka & Cascas kutsui yleisön seuraamaan ohjelmaa. Musiikkiesityksen jälkeen Arja orkestereineen johdatteli yhteislauluun, joka oli Heili Karjalasta. Juontajana toiminut Kaarlo Kojo nostatti kaikki sellaiset ihmiset laulamaan seisten, joiden heili oli Karjalasta. Aika paljon löytyi heilin löytäneitä.

Tervehdyssanat lausui Kurkijoki-Säätiön hallituksen varajäsen Jaakko Taitonen Loimaalta. Hän kuuluu myös museo- ja pitäjäjuh latoimikuntiin. Seuraavaksi saimme tuulahduksen cheerleader-maailmasta. Pöytyäläinen tyttöviisikko Kyröstä nimeltään Mover Dance tuli ja pisti saliin vähän vauhtia.

Viisikossa tanssivat Veera Hurme, jonka äidinäidinäiti on syntynyt Saareksessa Lakkosen perheeseen ja isänäiti on kotoisin Metsäpirtistä, Jutta Luhtala, Heidi Moisio, Miia Frantti, jonka äidin isänäiti on lähtöisin Alhon asemalta sekä Annika Virtanen, jonka äidinisä puolestaan on kotoisin Otsanlahdelta. Tytöt tanssivat kappaleen, jolla he keväällä saavuttivat kolmossijan koululiikuntali-

ton järjestämässä tanssikilpailussa Power Moverissa. Annika ja Miia olivat tehneet koreografian palkittuun tanssiin.

Yleisö sai nauttia Kaarlo Kojon hauskoista jutuista, kun odoteltiin Miiaa ja Annikaa uudelleen lavalle. Nämä kaksi esittivät itämai-

sen tanssin, minkä jälkeen juontaja olikin vähän aikaa sekaisin, kun ei tiennyt, mitä ohjelmaan merkityt sanat ”Vuoden Kurki” merkitsi. Niinpä hän kutsuikin seuraavan ohjelmanumeron esittäjän Eino Vepsän lavalle.

Sitten alkoi tapahtua, sil-

lä selvisi, että pitäjäjuh latoimikunta oli nimennyt juuri Eino Vepsän Vuoden Kurjeksi. Nimitys on ensimmäinen. Tulevaisuudessa sitten nähdään, saako nimitys jatkoa. Eino Vepsän kohdalle huomionosoitus tuli, koska hän kirjoitti Kurkijoki-Säätiön 60-vuotishistoriikin. Seuraavaksi Vepsä julkistikin kyseisen historiikin, jota alettiin välittömästi sen jälkeen myydä säätiön myyntipisteessä.

Herkkää yksinlaulua

Raija Kautonen on ennenkin käynyt pitäjäjuh lilla laulamassa ja soittamassa viulua. Nyt hänen soittimenaan oli kitara, jolla hän säesti oman laulunsa Pieneenä. Toinen hänen laulunsa oli paljon toivottu ja odotettu Kurkijoen valssi, jonka sanat on kirjoittanut Raija isä Veikko Siira ja johon sävel on syntynyt isän ja tyttären yhteistyönä. Esitys palkittiin raikuvien aplodein.

Sirkka Lukka oli koonnut Unto Miikkulaisen Näin ikkeä –kirjasta kurkijokelaisia murre sanoja, joita hän kyseli viiden eri seuran kaksimiehisiltä joukkueilta. Ylivoimaiseen voittoon vaikeitten sanojen ihmettelystä selvisi Kalakurkien joukkue eli Martti Meskanen Mellilästä ja loimaalainen Eero Häkli, joille annettiin palkinnoksi Näin ikkeä –kirjat. Tiistaina torilla juotiin voitokahvit.

Muut joukkueet olivat Kurkijoki-Seura eli Jorma Kaartinen Tuusulasta ja Martti Sikiö Perniöstä, Loimaan Seudun Karjalaseuran Alli Kihlanki ja Arvi Heinonen sekä Loimaan Karjalakuoron Elvi Miikkulainen ja Arvi Silvennoinen. Kurkijoki-Säätiölläkin oli oma joukkueensa eli Maija Inki Turusta ja Lauri Laukkanen Raisiosta, mutta ainakaan kotiinpäin vetämisestä ei ollut tietoaakaan.

Sirkka Lukka heitti viimeiseksi sanakseen aika pahan, sillä murre sanaoppi oli mennyt ihan sekaisin. Viimeinen sana nimittäin

Arja Havakka Muistojen iltamien jälkeen majapaikassaan iltapalalla ja rentoutumassa. Aamulla oli aikainen herätys ja edessä pitkä ajomatka Rovaniemelle.

oli pallistaa eli täysin loimaalainen sana. Joku kyllä tiesi senkin, että se tarkoittaa taittamista.

Arja ”Lokki” Havakka

Kaarlo Kojo pääsi murteellaan jälleen hauskuuttamaan yleisöä, kun hän haastatteli Arja Havakkaa. Eikä Arja ollut yhtään huonompi. Huumori kukki kummankin haastelijan sanoissa. Katsojilla oli hauskaa. Arja kertoi, missä kohdalla Uttakylää hänen äitinsä koti oli ollut. Sekin kuultiin, ettei Arja ole vielä päässyt Kurkijoella käymään, vaikka mieli olisi tehnyt.

Lokki-nimisen laulun suosituksi tehnyt Arja Havakka ei pääse keikoilta sitä laulamatta. Savolainen mummo oli kerrankin huudellut yleisön joukosta: ”No, laula nyt jo se Lokki, jotta pääsee kottii makkoomaan.” Meidänkin yleisö odotti kuulevansa Lokin. Se tulikin sitten lopulta noin

20 minuuttia yli iltakymmenen. Rokkia, josta Arja myös on tunnettu, sen sijaan ei kuultu. Sitä täytyy odottaa seuraavaan kertaan.

Loimaalainen Irja Järvinen on valittu muutama vuosi sitten neljänneksi Loimaan Miinaksi. Hän kertoikin Loimaan murteella Miinon tarinoita. Arja Havakka lauloi Häävalssin, minkä jälkeen orkesteri säesti yleisön Karjalan kunnalle.

Ohjelma oli päättynyt noin kaksi tuntia sen alkamisen jälkeen. Vampulan karjalaisille tuli kiire kantaa tuolit syrjään, että päästiin tanssimaan Havakan Arjan ja Cascasin tahdissa. Lattialle ripoteltiin kahvia, jotta liukkaus saatiin sopivaksi. Sitten lattialla olikin lähelle puolta yötä sopivasti pareja. Hirvihovin valot sammuivat puolilta öin ja sali jäi odottamaan seuraavaa päivää ja uusia ja tietenkin osittain samoja juhlijoita.

Raija Hjelm

Raija Kautonen (o.s. Siira) ja kitara sekä iki-ihana Kurkijoen valssi.

Mover Dance –viisikko, Veera (ei kuvassa), Jutta, Miia, Heidi ja Annika, tanssi iltamayleisölle reippaan cheerleader-tanssin.

JATKOA SIVULTA 1

satamaan ja viereiseen Hiitolanjokeen, joka oli väylä Sisä-Suomesta ja Salpausselän takaa Laatokan rannikolle. Kannaksella olikin alun perin kolme kaupunkia, Käkisalmi, Sortavala ja Sakkolan Taipale, mutta neljänneksi suurin kauppakeskus oli jo Kurkijoen Kaupparanta, jossa tosiasias-
sa on ollut oikein virallinen 1600-luvulla perustettu kaupunki – tai ainakin kauppal, kuten jo nimi Loppotti (ven. Sloboda) kertoo.

Kurkijoki oli alusta lähtien osa Laatokan logistiikkaa. Pietarin kaupungin

nousta miljoonakaupunkiksi se oli tärkeä markkina-alue. Rajan sulkeuduttua 1917 Elisenvaaran rautatie solmukohdan ansiosta markkinoita riitti koto-Suomessa. Mikäli valtiollinen historia olisi mennyt toisin, olisi varmaankin vedetty rautatieyhteys myös Kirkkonkylään ja satamaan asti.

Maatalouden esihistoria

Mitä sitten pystymme sanomaan Kurkijoen maatalouden esihistoriasta?

Tähän voi vastata arkeologi Pirjo Uinon koko Kannasta koskevin sanoin: ”Avoimia kysymyksiä on

paljon.” Koko Karjalan heimo ja Karjalan käsite syntyi 800-luvulla viikinkiajalla Laatokan kaupan piirissä, kun pohjana olleeseen vepsäläisväestöön sulautui lännestä tulleita hämäläisiä ja tähän komplottiin sekoitui ohut kerros ruotsalaisia kauppiassukuja ja päälliköitä. Itse asiassa rohke-
isin päätellä Hämeenlahti, Hiidenmäki, Hiitola –nimistöistä, että Kurkijoki on ollut ennen viikinkiaikaa useampia vuosisatoja hämäläisten siirtokunta Laatokalla. Nämä hämäläiset olivat voimakkaita rautakauden viljelijöitä, joilla oli kolonisaatiovoimaa ja kau-

pallista voimaa.

Kurkijokeen on jossakin historian vaiheissa kuulunut alueita sekä Saimaan rannalla Parikkalan suunnassa että Vienanmeren rannan jokisuilla. Voisiko tämä liittyä kauppasuhteisiin ja muinaiseen Bjarmiaan? Vai onko selitys eränkävintäalueissa tai maatalousväen joukkomuutoissa rauhallisemmille seuduille? Joka tapauksessa Kurkijokella on jossakin historian vaiheessa ollut vaurautta ja voimaa.

Kaikesta päätellen Kannaksen vanhempi suomenkuvainen väestö (läntiset vepsäläiset - tai etnisyydel-

tään täsmentymätön varhaisuomea puhuva väestö) viljeli maata. Mutta miten? Muistuttiko heidän elämämuotonsa ehkä lähinnä nykyistä saaristo-talonpoikaa eli kalastuksella oli pääelinkeinon asema? Miksi tämän väestön kasvupotentiaali ei täyttänyt parhaita asuinpaikkoja? Eikä meillä ole kunnollista käsitystä siitä, missä määrin Suomen ensimmäinen maata viljellyt kulttuuri eli vasarakirveskansa ulotti vaikutuksensa Länsi-Laatokalle 4000-5000 vuotta sitten.

Perusaineisto näistä varhaisista maatalouden vaiheista löytyy siitepölytodis-

teina häiriintymättömien soiden turvekerrostumista sekä arkeologian keinoin.

Tämä katsaus sopii päät-
tää vetoomukseen, että Karjalan maatalouden pitkä historia tutkittaisiin. Vastuu tästä asiasta kuuluu valtiolle, tarkemmin sanoen valtioneuvoston kanslialle, joka on esimerkillisesti toteuttanut muitakin suuria historiahankkeita. Alueen maatalouden historia on osa koko Karjalan Kannaksen historiaa. On Suomen intressi, että Kannaksen alueen suomalainen historia kirjataan ja dokumentoidaan tuleville polville Suomessa – ja Venäjällä.

Ohjelma kuin ennen vanhaan

Pöytyän Puhaltajat aloitti Kurkijokelaisten 60. pitäjäjuhlän päiväjuhlan soittamalla Matti Laihon johtamana Karjalan jääkärien marssin ja Koivu-valssin. Tervetulleiksi yleisön ja ohjelmansuorittajat lausui Kurkijoki-Säätiön hallituksen puheenjohtaja Anna-Maija Nurminen, minkä jälkeen laulettiin yhteisesti Karjalaisten laulu. Päiväjuhlan juontajana toimi säätiön hallituksen jäsen Lauri Laukkanen.

Karjalan Liiton tervehdyksen 60. toimintavuottaan viettävälle Kurkijoki-Säätiölle toi Liiton pitäjätöimikunnan jäsen Kaarlo Kojo, joka muistutti, että Karjalan Liitossa ihmetellään aina vain kurkijokelaisten ”ihmettä” Kurkijokelaista. Muillakin pakko-luovutetun alueen pitäjillä on lehtiä, mutta mikään ei ole ilmestynyt niin tiheästi kuin Kurkijokelainen.

Nuorisoseura Tahdittoimat Jokioisilta aloitti repäisevästi oman esityksensä. Yksi pari esitti Säkkijärven polkan, mikä oli todella nautittavaa katseltavaa. Tanssiesitys ”Muolaa” oli surullinen esitys, nuorten käsitys evakkoon lähdöstä ja kaikesta, mitä siitä seurasi.

Timo Rouhiainen ja Raija Hjelm jakoivat Kurkijoki-Säätiön anomia ja Karjalan Liiton myöntämiä ansiomerkkejä kurkijokelaissuutta ja karjalaista yhteishenkeä omalla panoksellaan merkittävästi edistäneille henkilöille. Hopeiset ansiomerkit saivat Maija Inki, Lauri Koho ja Kauko Virtanen. Pronssiset ansiomerkit oli anottu Lauri Laukkaselle, Anna-Maija

Karjalan Liitto oli myöntänyt Kurkijoki-Säätiön anomuksesta ansiomerkkejä. Vasemmalta merkkien saajat Lauri Laukkanen, Kauko Virtanen, Mauri Rastas, Maija Inki, Pirkko Riikonen, Anna-Maija Nurminen-Lempinen, Pekka Riikonen, Leena Virtanen, Antti Eklund, Sirkka Lukka, Valto Inki, Raimo Savolainen ja Jaakko Taitonen. Lauri Koho, Jorma Rouhiainen ja Ville Laakso olivat estyneet saapumasta noutamaan merkkejään.

Nurminen-Lempiselle, Mauri Rastalle, Pirkko Riikoselle, Jorma Rouhiaille ja Marja-Leena Virtaselle.

Kurkijoki-Säätiö halusi jakaa myös harrastemerkit seuraaville toiminnassa aktiivisesti mukana olleille ja oleville: Antti Eklund, Valto Inki, Ville Laakso, Sirkka Lukka, Pekka Riikonen, Raimo Savolainen ja Jaakko Taitonen. Perinteisten ruusujen tilalla merkin saajille ojennettiin edellispäivänä julkaistu säätiön historiiikki.

Loimaan Karjalakuoro lauloi Armi Haatasen harjoittamana ja johtamana laulut Siellä siintää sinijärvet, Antti Haatasen sovittaman Siellä missä kuljen ja Esko Poutasen säveltämän, Teuvo Ahokkaan sanoittaman ja Antti Haatasen sovittaman laulun Kaipuu Karjalaan. Teuvo ja Antti laulavat kuorossa.

Mielenkiintoinen juhlapuhe

Moni oli varmaan etukäteen kuvitellut, että Suomen maatalousmuseo Saran johtaja Juha Kuisma tulee puhumaan vuoden ikäisestä maatalousmuseosta. Mutta yllätys oli melkoinen, kun museonjohtajan aihe olikin ”Kurkijoki maatalouspitäjänä”.

Kuisma oli nähnyt vain tutustuessaan Kurkijoen maatalouteen sen maatalouskoulutukseen ja moneen asiaan, mitä eivät kaikki kurkijokelaisetkaan olleet tienneet ennen viime sunnuntain pitäjäjuhllemme juhlapuhetta. Esitys kesti melkein puoli tuntia, mutta ihan hiljaa yleisö jaksosi kuunnella mielenkiintoisen puheen alusta loppuun.

Myös ”piippuhyllyllä” istuneet hiljentyivät kuuntelijoina. Esitys imi mukaansa. Kiitokset Juha Kuismalle mukana olleilta. Jokioislaiset tanhuajat

kuin etukäteen sovitusti jatkoivat tanhuesityksiään maataloustemalla. Haravat ja viikatteet kaivettiin esille. Tanhuajat olivat kuin suoraan Suomi-Filmin heinäpellolta. Tanssit olivat taitavia ja humoristisia. Todella nautittavaa katsottavaa. Kiittelyä on tullut.

Väliajan jälkeen Pöytyän Puhaltajat kokosivat yleisön takaisin ohjelmaa seuraamaan. Se soitti sikermän suomalaisia kansansävelmiä ja Reppurin laulun. Varsinaissuomalaisten laulu laulettiin yhteisesti.

Elinat estradilla

Uudenlaisena ohjelmanumerona oli nuoren puheenvuoro. Kurkijoki-Säätiön hallitus oli päättänyt keväisessä kokouksessaan, että se voisi antaa jollekin uudelle ylioppilaalle stipendin samalla ”velvoittaen” eli kauniisti pyytäen tätä pitämään pienen puheen pitäjäjuhlilla. Tällainen ylioppilas löytyi Elisenvaaran lukioista. Hän oli pöytyäläinen Elina Ketola. Voimme lukea Elinan puheen toisaalta lehdestämme. Myös tästä ”uutuudesta” on pitäjäjuhlatoimikunta saanut

kiitosta.

Toinen pöytyäläinen Elina eli Elina Keloniemi-Hurttila astui lavalle. Hän lauloi Karjalan kunnailla, ja häntä säesti hänen sisarensa Katri Rajala. Silmäkulmat kostuivat molempien Elinoiden esitysten aikana.

Loimaan kaupungin tervehdyksen juhlaan toi kaupunginvaltuuston puheenjohtajana puolisen vuotta toiminut Teuvo Suominen. Pöytyän Puhaltajat puhalsivat Faltinin Suomalaisen marssin, minkä jälkeen oli lausuntataiteilija Hellä Rantalan vuoro. Hän esitti runosikermän, joka oli koottu karjalaisten kirjoittajien teksteistä.

Aluksi kuultiin antrealaisen Jussi Jääskeläisen pakina ”Ku mamma luvan anto”. Hiitolaisen kirjailijan Eeva Kilven runot ”Metsä on iloa” ja ”Elämän evakkona” olivat seuraavina vuorossa. ”Isän kannel” oli entisen Käkisalmen Sanomien toimittajan Valto Saran kirjoittama pieni runo. Loppuun Hellä Rantala esitti kurkijokelaisen Hartikan tytön Sirkka-Liisa Erlundin runon ”Loimaan seudulle”. Siis sikermä kuljetti kuulijat Karjalasta

evakkoon Loimaan seudulle. Tunnelmat soljuivat sen mukaisesti.

Kaihoa ja kaipuuta Karjalaan

Monet laulut ja runot auttavat työstämään kaipuuta kotiin Karjalaan. Loimaan Karjalakuoron seuraavaksi esittämät laulut olivat sellaisia, jotka ovat syntyneet evakossa ikäväs-

tä. Ensin kuultiin Priimus Leppäsen mahtava Karjalaisen laulu. Toisena kuoro lauloi Olli Nykäsen Karjalan, joka alkaa: ”Te luulette meidän unohtaneen, miten suuri Karjala on...” Lopuksi kuoro esitti Aili Runteen sävellyksen ja sanoituksen Kurkijoki – kotiseutu armas.

Kurkijoki-Seuran tervehdyksen esitti kamari-neuvos Kari Rahiala. Seuran lahjoituksen ojentamisessa auttoi Sakari Karsila. He olivat tehneet taulun, jossa on Marjatta Sikiön kouluaikaisesta kasvistosta yksi kasvi vuodelta 1935. Toinen lahjoitus oli Kurkijoen kantakirjaston lainakirja, joka oli viimeksi lainattu vuonna 1939.

Ohjelma alkoi olla loppuillaan, mutta vielä jaksoi Elina Keloniemi-Hurttila nousta lavalle ja laulaa Aili Runteen Laps’ olen Karjalan. Myös tässä esityksessä Elinaa säesti Katri Rajala. Raija Hjelm päätti ohjelman kiitellen yleisön, ohjelman suorittajat ja talkooväen. Juhla päättyi niin kuin 60 vuotta sitten Maamme-lauluun, joka laulettiin yhdessä Pöytyän Puhaltajien säestämänä.

Raija Hjelm

Keloniemen sisarukset Elina Keloniemi-Hurttila ja Katri Rajala esittivät päivän odotetuimmat sävellykset Karjalan kunnailla ja Laps’ olen Karjalan. Elina lauloi ja Katri säesti pianolla.

Loimaan Karjalakuoro on ahkerasti ollut mukana lähes jokaisilla pitäjäjuhlilla sen jälkeen, kun se perustettiin. Karjalakuoron on Antti Haatanen koonnut nimenomaan Kurki-juhlia varten.

Lausuntataiteilija Hellä Rantala otti yleisönsä. Hän oli tarkkaan miettinyt, mitkä runot sopivat kurkijokelaisien pitäjäjuhlille.

Timo Rouhiainen seisoi Eino Heikinmaan ja Raija Mannerin kanssa kunniavartiossa sillä aikaa, kun Pertti Hartikka Riitta Sainion kanssa laske muistokukat Sankarivainajien muistomerkillä juhlamessun jälkeen.

JATKOA SIVULTA 2

kukkia kantaneet Vampulan Karjalaisten edustajat Eino Heikinmaan ja Raija Mannerin (o.s. Koho) ensin Karjalan multiin siunattujen paadelle.

Rouhiainen piti muisto-

merkillä puheen, joka on kokonaisuudessaan toisaalla lehdessämme. Kun punavalkoiset kukat oli laskettu, veisattiin yhdessä virrestä 577 kolme säkeistöä alusta. Sen jälkeen saattoiväki kulki Sankaripatsaalle, jolle laskettiin sinivalkoiset muistokukat.

Toimituksesta loman jälkeen 21.8. alk. tilattavissa Kurkijoki-Säätiön tuotteita ja Kurkijokelainen-lehti.

Esim. isännänviiri 80 €, pöytästandaari 35 €, mitali 28 €, adressit sekä suruun että onnitteluun 7 €, Kurkijoki-aiheisia kirjoja (13-75 €) ja postikortteja, Kurkijoelta nykypäivään CD-Rom 20 €

Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
puh. (02) 762 2551, 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU

Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Kurkijoki-Säätiön 60-vuotishistoriikki

- viimeisin
10 vuotta

8€

Paketti, jossa uusin ja
kaksi edellistä historiikkia
- yhteensä 60 vuotta

10€

Kurkijokelaisen toimituksesta 21.8. alk.
Koulukuja 7, 32200 LOIMAA, puh. (02) 762 2551, 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan
Aluesairaala

**LAATUA
EDULLISUUTTA
AMMATTILAISelta**

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/
kivi-istutustyöt
- Sormuksien
valmistus
- Ja nyt myös
lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloon vastapäätä)

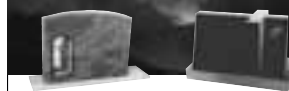

MUISTA!

Lahjaksi

**KURKIJOKI-
KIRJAT
VIIRIT JA
VAAKUNAT**

Kaipuu saa näkyä

PALVELEMME
Ma - To 9 - 17
tai sopimuksen
mukaan

LOIMAAN KIVI

KIVICENTER

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 02-7605 1221

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna: ma-pe 12-18, la 10-14

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeus- turva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari

Julkisen kaupanvalvostaja
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

Asianajaja, varat. Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Nieminen
varatuomari Anne Röppänen
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. vuonna 1940
2. supikoira
3. kilpirauhanen
4. yli miljardi
5. vuonna 1936
6. vuorenhuippu Himalajalla Nepalissa
7. Dwight D. Eisenhowerin
8. Fredrik Pacius
9. maaöljystä
10. vellikello

Erikoishammasteknikko

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

EHT-
liiton
jäsen

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ

Ysitie 345, 32300 MELLILÄ

Kotimaan myynti:

Juhani Eklund p. 0400-530 979

e-mail: myynti@erlund-house.com

Tarjoukset voimassa: perjantai - sunnuntai 4. -6.8.2006

Kesäkauppa sinun makuusi.

Atria Porsaan Pihvifilee maustettu n. 800 g

8,95 kg

**SUOMALAINEN NAUDAN
KULMAPAISTI PALANA
TAI JAUHETTUNA**

4,99 kg

**Popsi Poprilli grilli-
makkara 400 g (2,23 kg)**

0,89 pkt

**Kariniemen Broilerin
minuuttipihvit n. 900 g**

9,95 kg

**Snellman Voileipäkinkku
300 g (8,63 kg)**

2,59 pkt

**Valio Ruoka 5% tai
Ruokakerma 15%
UHT HYLÄ 2 dl (3,45 kg)**

0,69 prk

**Valio Finlandia juusto
300 g (12,63 kg)**

3,79 pkt

**Saariainen Lasagne tai
Spagettilihavuoka
700 g (4,99 kg)**

3,49 rasia

**SUOMALAINEN AMERIKAN-
SALAATTI**

1,99 KG

LOIMARI

Alko 762 2062

nonstop parturi 040-765 7028

Naisellista muotia -Loimatar- 762 2848

**Ritvan ja Olin Eines-
keittiö**

Alko 762 4432

**LOP-
Kultapiste** 763 2150

Olga 762 1413

76368520

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18, su 12-21

**Ruokakauppa
Sinun makuusi**

SPAR